

CHP'DE NELER OLUYOR?

Behice BORAN
Genel Başkan

C.H.P. içinde geçen olaylar genellikle basında, yaklaşan Kurultay dolayısıyla iş hiziplerin ve partinin önde gelen kişilerin «post kavgası» olarak niteleniyor. Bu durumdan sağcı basın keyifleniyor, C.H.P. parçalanıyor, zayıflıyor diye. Sağcı olmayan basın ise kaygılanıyor ve eleştiriyor.

Oysa CHP içinde olup bitenleri kişisel ihtirasların körtüklediği bir «post kavgası» olarak görmek yanlış. Bu çekişmelerin anlamını doğru kavrayabilmek için konuya sınıfsal açıdan bakmak gerekir. CHP'nin bir yandan emekçi kitleler, hatta bir ölçüde işçi sınıfı içinde bir oy tabanı var. Bu oy kaynağı ekonomik / sosyal istemlerinin gerçekleştirilmesinde CHP'ye, özellikle liderine, umut bağlamış görünmektedir, bu bağlanışın tam bir güven duygusuyla olup, olmadığı tartışılabilirse de. Ayrıca CHP'nin aydınlar arasında etkin bir yandaş kesimi vardır. CHP iktidara gelebilmek için bu kitle tabanını ve yandaş kesimi kollamak, onun sözcülüğünü etmek durumundadır. Bu kitlelere karşı demokratik özgürlükler, ekonomik / sosyal haklar konusunda tekrar tekrar taahhüde girmektedir.

Arna CHP büyük burjuvazinin bir kesimiyle de — bazılarının «ulusal», «liberal», hatta «ilerici» buldukları kesimiyle — ilişkilidir. Bu burjuvazi kesiminin CHP içinde tuttuğu, veya o kesimle ilişkileri olan kişilerden söz edilir. CHP Merkez yönetiminde meydana gelen son değişikliğin hemen ertesi günü İşveren Sendikaları Başkanı Halit Narin'in bu değişikliği «yararlı» gördüğü yolunda demec vermesi dikkat çekiciydi.

Büyük Burjuvazinin CHP üzerinde hesapları olduğunu daha önce de bir kaç kez belirttik. Büyük burjuvazinin CHP konusunda tutumu çelişik ve tereddütlüdür. Bir yandan CHP'nin iktidara gelmesinden çekimekte, AP veya MC ile işlerini yürütmeyi yeğlemektedir. Öte yandan işlerin yürümediğini, yürütülemediğini görmekte, sıkıyönetime gidileceğinden emin olamamakta, CHP'yi, kitleleri kontrol altına alıp bir «güdümlü demokrasi» yi oluşturabilecek bir alması — alternatif — olarak düşünmeye başlamışlardır. Hem CHP'de kendisine yakın kişi ve çevreler bulmaktadır, hem de CHP yönetimi ve liderliğinin burjuvaziye kolladığını farketmektedir. MC mi? CHP mi? sorusu büyük burjuvazi içinde kesin olmamakla birlikte az çok belirgin bir ayrışım yaratmaktadır. CHP'ye yakın kesimin daha çok sanayiciler olduğu söylenebilirse de bu ayrım çizgisi mutlak değildir. Kredi, teşvik tedbirleri, genişleme müsaadeleri ve benzeri konularca MC iktidarından kendi çıkarları lehine kararlar çıkartabilmeye çeşitli sanayi sermayesi grupları aynı derecede başarılı değildir; buna göre MC'ye karşı tavırları farklı olabilmektedir. (Tam boy açık faşizme gidilememesinde burjuvazi içindeki ayrışım ve sürtüşmelerin bir etken olduğu düşünülebilir. Bizim burjuvaziye uygun düşen rejim, işçi emekçi kitlelerin, demokratik güçlerin sıkıca baskı ve kontrol altına alındığı, ama bur-

juvazinin iç çekişmelerini ayarlamak bakımından daha bir esneklik taşıyan sınırlı «çok partili demokrasi» olarak gözükmektedir.) CHP iktidar olabilmek için bir yandan kitle dayanağını elden kaçırmamaya bakarken, öbür yandan büyük burjuvaziye ve ardındaki ABD'yi de kollamaya, ürkütmemeye bakmaktadır. Zaman zaman Ecevit büyük burjuvazinin özellikle sanayici kesimine olumlu atıflar yapmakta, «dünyanın nereye gittiğini gören iş adamları» ndan söz etmektedir. CHP, büyük burjuvaziye ve ABD'yi karşısına alarak iktidara olamayacağını, gerekli oyu toplasa da ona iktidarı bırakmayabileceklerini hesaplamaktadır.

CHP'deki iç mücadele, bu çizmeye çalıştığımız sınıfsal tablo içinde ele alındığında — kişilerin ve grupların sübjektif emelleri ve hedefleri her ne olursa olsun — parti yönetiminin CHP'yi sol kanattan hepten ayırıp sağa kaydıracak büyük burjuvaziye ve diğer etkin güçlere güvene veren duruma getirme çabalarında olduğu görülür. İki «gizli rapor» olayı bu çabaların belirtisi ve araçlarından biridir. CHP böyle bir çizgiye sağlam oturursa, 1977 seçimlerinde her iki olasılıkta da burjuvazi karlı çıkacaktır: Ya CHP ilerici, sol kanattan oy kaybına uğrayacak, iktidara gelemeyecektir, veya, oyları toplar iktidara girerse, büyük burjuvazi, etkin çevreler ve ABD gözünde «tehlikeli» olmaktan çıkmış olarak gelecektir.

CHP şimdi, hem kitle desteğini koruyacak, hem de burjuvazinin ve diğer etkin güçlerin kuşlanmasını tümüyle giderip onlara partiyi kabul ettirecek çizgiye oturma çabası içindedir. Merkez yönetimi ve liderliği kitlelerin destek ve oylarını «çantada keklik» sayıp, daha ziyade egemen sınıf ve etkin güçleri kazanmaya yönelir gözükmektedir.

CHP'nin bu titrek, kaygan konumundan, daha da sağa kayma eğiliminden ötürüdür ki, demokratik hak ve özgürlüklerin savunulmasının, geliştirilmesinin öncelikle bu partiden beklemek yanlış. Toplumun demokratikleşmesi, ilerlemesi açısından CHP'nin önemi niteliğinde değil, niceliğindedir. Nicelikçe büyük olan bu partinin demokratik hak ve özgürlükleri tutarlılıkla, içtenlikle savunma çizgisinde kalabilmesi toplumun gerçek ilerici, demokratik gücünün, işçi sınıfının ve müttfikli kol ve kafa emekçisi sınıf ve tabakaların politik bilincinin, örgütlenişinin, mücadelesinin gelişmesine ve etkinliğini duyurmasına bağlıdır. Bu gelişme ve etkinliğini duyurma bu gün kendini belli etmektedir; Sosyalistlerin görevi bu oluşumu hızlandırmak, daha güçlendirmek, derinleştirmektir. Bunu yaparken, bir yandan da CHP'ye yapıcı eleştiriler, uyarılar yönelmek onu, demokratik hak ve özgürlükler konusunda sol güçlerle hiç değilse paralel, koordine hareket etmeye doğru çekmeye çalışmaktır. CHP unutmamalıdır ki, büyük burjuvaziye ve ABD'yi kollayayım, sol'dan kendimi ayırayım derken kitleler içindeki oy tabanından kayıplara uğrayabilir ve böyle giderse uğrayacaktır da.

ÖRGÜT HABERLERİ

İşçi sınıfının uluslararası dayanışması ve 1 Mayıs

Günümüzde dünyanın üçte birinin, toplumsal eşitlikle kapitalizme sosyalizm ayıran nitelik çizginin ötesine geçmiş, çeşitli biçim ve dercelerde sosyalizmi kurma ve gerçekleştirme yoluna girmiş olması, böylece kapitalizm karşısında sosyalizmin tarih sahnesinde yerini sıcağa almış ve bu yerini genişletmekte olmasa, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin ise gittikçe güçlenmesi ve yoğunlaşması, geri ülkelerdeki bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin içine geçerek, bütünleşerek ve durmadan sosyalizmin yavaş yavaş güçlenerek yürütülmesini ve başarıya ulaşmasını kolaylaştırmaktadır.

Türkiye'deki bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm hareketi de dünyadaki bu oluşum ve hareketlerin bir parçasıdır ve ondan soyulanamaz. Bu gerçeği göze önünde tutan Türkiye İşçi Partisi, dünya sosyalizmindeki gelişmeleri, işçi sınıfı hareketlerindeki ilerlemeleri, anti-empiryalist bağımsızlık mücadelesindeki başarıları yakından izler, olumlu karşılar, bu oluşum ve hareketlerle kardeşçe dayanışmayı öngörür.

— Türkiye İşçi Partisi Program'ından

Programımızdaki bu konunun daha ayrıntılı olarak anlatıldığı işçi sınıfının uluslararası dayanışması ve 1 Mayıs'ı broşürü dikkatle okunmalıdır. Bu Broşür'ün ücretleri satılmaktadır ve fiyat 2,5 TL. dir.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran «M.H.P. Genel Başkanı Türkiye'nin doğu bölgesinde çıkması muhtemel olaylarla ilgili olarak aşağıdaki demeci vermiştir.

Diyarbakır'da aralarında işçi sendikaları, demokratik meslek dernekleri, gençlik örgütleri bulunan on kuruluş Türkiye'nin Diyarbakır'ı gelmesinin doğuracağı muhtemel sonuçlar üzerinde kamu oyunun dikkatini çekmek gereğini haklı olarak duymuşlardır. Doğu ve Güneydoğu İllerimizde ırkçılık ve mezhep ayrımları körüklenip anti - demokratik baskılar daha da yoğunlaştırılmakta, olaylar

çikarılmaktadır. Esas mesele Türkiye'nin su veya bu kente gidip gitmemesi değil, MC iktidarının tüm yurt çapında hızlandırarak yürüttüğü, Doğu ve Güneydoğu İllerimizde yoğunlaştırıldığı anti - demokratik, faşizan politika ve bu politikanın uygulanmasında Türkiye'nin ve yandaş kuruluşlarının oynadığı roldir. Türkiye'nin Diyarbakır'ı gelişini olagan bir ziyaret saymak mümkün değildir. Son gelişinde yandaşların sokaklara bağırarak sloganlar ve sebep oldukları olaylar unutulmamıştır. Bu defa da benzeri olaylar yeralsın bunun sorumlusu sadece Türkiye değil, bütünüyle MC iktidarı olacaktır.

Örgütlenme başı kampanyası

PARTİLİLER YARIŞIYOR !

Örgütlenme kampanyası dolayısıyla başlatılan başı toplama çalışmaları yürüyor. Genel Merkez'in komuna ilişkin gelişmesinde başı toplama 15 Ağustos'a sona erecek. Başları Genel Merkez adına toplanmakta ve toplanan paranın tamamı üst kurullara ve Genel Merkez'e iletilmektedir.

Bütün örgütler, çalışma ekipleri, üye ve aday üyeler örgütlenmede mali olanakların önemini bilincinde olarak başı toplama çalışmalarına yoğun olarak başlamış bulunuyorlar. Bütün üye ve aday üyeler önce kişisel olanaklarını sonuna kadar zorluyor ve Parti'ye başı yapıyorlar. Aynı şekilde Parti'mize sempattan çevrelerden yoğun bir başı toplama kampanyası örgütleniyor. Demokrasi mücadelesinin geliştirilmesi en başta Partimizin gelişip güçlenmesine bağlı olduğundan, bu kampanyaya bütün ilericilerin,

demokratların da katkılarını sağlayacak olanakları yaratıyor: başı toplama kampanyası yaygın bir şekilde örgütleniyor.

Bütün örgütler, çalışma ekipleri, üye ve aday üyeler Partimizin yurt çapında örgütlenmesini geliştirme çalışmalarına önemli katkıları olacak başı toplama çalışmalarında tam bir yarışta içindeler.

— Parti'ye başı toplamak, Parti yayınlarını satmak ve abone kazanmak gibi konularda diğer ekiplerle yarış halinde olmak;

Çalışma Ekiplerini geliştirmek — Çalışma Ekiplerinin görevleri bölümünden

İstanbul ili: İççe Temsilcileri Toplantısı

Türükümüzün 33. ü maddesi (d) fıkrasına göre iki ayda bir düzenlenmesi gereken «İççe temsilcileri toplantısı» 27 Haziran 1976 Pazar günü İstanbul İl merkezinde yapıldı.

Toplantıya 13 ilçeden temsilciler katıldı. Toplantıda Partinin dolaylı ve doğrudan yayınlarının satışı ve dağıtımı, ilçelerdeki örgütlenme durumu ve çalışma ekipleri konuları görüşüldü.

Temsilciler bu konulardaki deneyimlerini, karşılaştıkları zorlukları ve çözümlerini aktardılar.

Arçelik olayı : Kitap ve işçiler

23 Haziran cuma günü Arçelik fabrikası bekar işçilerinin lojmanların, jandarasma marketine arandı. Lojmanların etrafında alınan sıkı tedbirlerden sonra, dolaplar teker teker kırılıp başta kitap ve örgeller olmak üzere işçilerin çeşitli eşyaları alındı. İşçilerin bir kısmı, ertesi gün Kartal Jandarasma Komutanlığında ifade vermeğe çağrıldı.

İşçilerin devletlerinden çıkan ve alınıp götürülen kitapların ve dergilerin önemli kısmı Fabrika kitaplığına alındı. Maden - İş Sendikası 4. Bölge Temsilciliği Fabrika kitaplığına 30 Haziran günü törenle yeniden kurtarıldı. Eksikleri giderildi. Arçelik işçileri yemden kitap ve dergi okuma olanağını elde ettiler. Üstelik te baskıların kendilerini yıldıramayacağını gösterdiler.

BURSA'DA BASKILAR

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran son günlerde Bursa'da işçiler üzerinde yoğunlaştırılan baskılar ve saldırıları ilgili olarak aşağıdaki demeci vermiştir.

«Bir kaç gündün beri gelen haberler Bursa'da ikinci bir «Seydişehir Olayı»nın yaratılmak istendiğini göstermektedir. Seydişehir'de silahlı saldırılar, ölüm ve yaralanmalar, parti ve sendika binalarını tahrip etmelerinin baş aktörü olan Türk Metal - İş Sendikası ve Yarımcıları Komando ve Ülkédiler bu defa Bursa'ya hedef seçmişlerdir.

15 Haziran günü Renault fabrikasına bildiri dağıtmak bahanesi ile gelip bildiri almak istemeyen işçileri musta ve zincirlerle dövmeye girişmişler, kovalanmış da kaçıp gitmek zorunda kalmışlardır. Aralarında Türkiye İşçi Partililerinin de bulunduğu Maden İş Sen-

BURSA'DA TOFAŞ İŞÇİLERİNE SALDIRILAR

Dün Bursa'da Tofaş fabrikasına saldırın Komandaların bir işçiyi öldürüp, diğerini yaralamaları üzerine Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın aşağıdaki demeci vermiştir.

«Dün Seydişehir'de olanlar bu gün Bursa'da tezahurlanıyor. İlk sonuçlar ortada; bir ölü iki ağır yaralı.

Önce Renault işçilerine karşı bildiri dağıtmak bahanesiyle girişilen kuşurtmalar, arkadan güvenlik kuvvetlerinin Renault'ta yaptığı arama ve sendika Baştemisli ve temsilcilerinin kitaplık kurdukları arama ve sendika Baştemisli ve temsilcilerinin kitaplık kurdukları diye 142 den mahkemeye verilmiş; Nihayet şimdiki Tofaş işçilerine Türk - İş Eğitim otusuna düzenlenen komando baskını ve silahlı saldırı.

Bir işçimizi hayatını kaybediyor, diğeri boğazındaki Kurşunla hayatı tehlike içinde.

Cenazeyi arkadaşlarımızın kaçırmasında ve son vazifelerini yapmalarını engellemeye usta olanlar henüz katil veya katillerden kimsesi yakalamış değil. Oysa saldırganlar bellidir. O kadar futursuzdur ki, daha önce denedikleri Plakazı veya özel plakalı çalmış görünüşü verilen otolar yerine doğrudan Türk - İş'in eğitim otosunu kullanmak-

Bursa'da Tofaş işçilerine Türk - İş'e bağlı Türk - Metal İş Sendikası emrindeki komandalardan tarafından yönetilen ve ölümüne sonuçlanan saldırı üzerine Türkiye İşçi Partisi İl Örgütü 2 Temmuz 1976 sabahı ilk vardığı saatlerinde 100'ün aşkın fabrikaya «Oyunlarını Bozacağız» başlıklı bir bildiri dağıtmıştır.

OYUNLARINI BOZACAĞIZ

«İşçi sınıfı bir şehit daha verdi. Türk - İş'e bağlı Türk Metal - İş sendikasının fedailerini ve komandaları Tofaş'a saldırdılar. Kurşun sıklıkla, yaraladılar, öldürdüler.

Seydişehir'de de aynı şekilde başlamışlardı işe. Şimdi «hedefimiz Bursa» diyorlar. Geçenlerde Renault'a saldırdılar, şimdiki Tofaş'a saldırdılar. İşçilerin ilerici sendikalar, DISK'de örgütlenmesini, birleşmesini hamedemiyorlar. İşçilerin burjuvazinin düzeninde suyunda gerici sendikalarla tutsak edilmesini istiyorlar. İşçilerin sosyalist bilincinden dolayı, politik örgütlenmesinden korkuyorlar. Gelişmeyi durdurmak istiyorlar.

Karşımıza 141 - 142. maddeleri dikeyiyorlar. Devlet Güvenlik Mahkemelerini çıkarıyorlar. «İşçi hareketleri ağır dercede yükseklik, dondurulmalıdır» diyorlar! 274 - 275 sayılı kanunları yeniden değiştirilerek tasarlantı hazırlıyorlar. İrkiç çoğun baskıları yoğunlaştırıyor ve Türkiye'nin Doğusunda, Batısında çeşitli tertiplere girişiyorlar. Sıkıyönetim getirilmesini rahatlatıyorlar, ama getirmiyorlar. Sıkıyönetim ilân edilmemişken «sıkıyönetim» fiilen uygulanıyorlar.

dikası yüce işçilerin üzerine konulmuş istenen baskı bu defa başka başka biçimde ortaya çıkmıştır. Evvelsi gün Renault fabrikasına gönderilen Jandarmalar kitaplıktan 400 kitabı ve altı temsilci olmak üzere 12 işçiyi alıp götürmüşlerdir. İşçiler sonradan serbest bırakılmışlardır da Savcılık işçiyi temsilcileri hakkında ceza kanununun 142. maddesinden tahliyatı almıştır. Aynı günün akşamı Fabrika Baştemisli ve T.I.P. İl Yönetim Kurulu üyesi olan Osman Özdemir'in evine dinamik atılmış, can kaybı olmasın da evde tahribat husule gelmiştir. O sırada Osman Özdemir Gönen'de Maden İşçi eğitim seminerinde bulunuyordu.

Seydişehir'den sonra Bursa'daki bu olaylar MC iktidarının T.I.P. ve DISK'in güçlü bulunduğu işçi merkezlerini bilincini bir şekilde birer birer hedef aldığı açıkça ortaya koymaktadır. Bursa'daki gelişmeler Seydişehir'deki gibi kanlı olaylara, ölümüne yol açarsa bunun tek sorumlusu MC iktidarı ve kunduzları faşist masgalar olacaktır. MC iktidarının ve büyük burjuvazinin baş kurucusu işçi sınıfı ve işçi sınıfının öncüsü, ilerici sosyalist kesimidir. Bu gibi tertip ve saldırıları işçi sınıfımızın politik ve sendikal hareketini durdurabileceklerini sanmaları en büyük yanlılarıdır. İşçi sınıfı hareketi her iki düzeyde de tarihsel gelişimini tüm baskı ve engellemelere rağmen sürdürecektir.»

ta sakınca görmemişler, aralarından bir kaç işçilere gayet iyi teshis edilmiş, böylece kimliklerini çok açık olarak ortaya koymuşlardır. Buna rağmen henüz kimse yakalanmamış veya yakalanamıyorsa, bu yalnızca yakalanamaları istemediği için. Neticede, Seydişehir'de olduğu gibi, bütün kamu oyuyla alay edersene saldırıya uğrayanlardan bir kısmı yakalanmaya kalkılırsa hiç şaşmayalım.

Türkiye İşçi Partisi, Faşist trancmanı ve bu trancmanın asıl gayesinin işçi ve emekçi sınıfları dışı getirmek olduğunu, faşist saldırılar ve saldırganların boy hedefinin asıl işçi sınıfımız olduğunu ısrarla vurgulamaktadı. Son zamanlarda iktidar organları ve büyük burjuva çevrelerinin işçi ücretlerini güya aşırı yüksek olduğunu ve dondurulmasını dillerine dolmaları da bu saldırıların gerisindeki somürüğü daha da artırmak niyetlerini ortaya sermektedir.

Anek işçi sınıfımız bu yollarla dışı getirebilmek ne sandıkları kadar kolaydır, hatta ne de mümkündür. Örgütülü işçi sınıfımız birlik, beraberlik ve dayanışmasıyla bu hayalleri boş çıkaracak güçtedir. Dün yaralı arkadaşlarımızın görmek için Tofaş'ta birlikte olduğede bütün fabrikaların birlerce işçisi hastahaneye koşmuş ve sanayi bölgesinin hemen tümünde işçiler ister, istemez durmuş.

Yol yakınken akıllar başlara getirilmelidir. Polislin tarafsızlığı üzerine nutuk üstüne nutuk çeken işçileri Bakani için fırsatır; katiller derhal adalete teslim edilmeli, çörekendikleri fesat yuvaları dağıtılmalıdır.

Büyük burjuva, patronlar, onların MC iktidarı, komandaları, gerici Türk - İş'i seferber olmuş saldırdılar. Bütün bu olanlar asıl hedefini işçi sınıfı olduğunu bir kere daha gösteriyor. Büyük burjuvazinin, patronların bütün derdinin işçi sınıfını daha çok sömürlebilmek olduğu bir kere daha açığı çıkıyor. Bunun için ellerinden gelse yapmayacakları yok. İşçi haklarından, demokratik hak ve özgürlüklerinden, demokrasiden, sosyalizmden yana herkes dışıman olarlar. Elleriinden gelse «demokrasiye toptan paydos» diyecekler. Bu niyetler boş çıkarılmaldır ve boş çıkmaya mahkumdur. İşçi sınıfının birlik, beraberlik ve dayanışması içinde olması bu yonunları boş çıkaracaktır. Demokratik güçlerin kararlılığı onları, faşist trancmanı geriletecektir. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin önüne kanan ve konmak istenen engeller bir bir asılacaktır. Faşist trancmanı, baskıları ve sömürü, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin örgütülü gücüne durdurulabilir ve durdurulacaktır.

Bunun bilincinde olarak ve gücümüzü artırmak için : Gerici Türk - İş'e bağlı sendikaların küsanciden kurulumu! Sendikal birliğimizi DISK çatısı altında gerçekleştirelim! İlerici birliğimizi, beraberliğimizi, dayanışmamızı geliştirelim! Kurtuluşun sosyalizmede olduğunu unutmadan politik mücadeleye daha aktif olarak katılalım!

Partili devletler Türkiye İşçi Partisi'ne girelim! DISK ve T.I.P'de toplanalım, birleşelim!

2 Temmuz 1975

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
İSTANBUL İL ÖRGÜTÜ.

TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ BÜYÜK KONGRESİ TOPLANDI

Doktorların ve diş tabiplerinin örgütleri olan Türk Tabipler Birliğinin Büyük Kongresi 30 Haziran - 1 Temmuz 1976 tarihleri arasında yapıldı.

Doktor delegeler, ulusal sağlık sorununun ekonomik ve politik boyutlarını sergileyen açıklamalarda bulundular ve bu sorunun doktorlarla hasta arasındaki hizmet ilişkisini düzenlemek değil, toplumcu yöntemlerle çözümleneceğini belirttiler. Çalışmalar sırasında söz alan delegeler, yürürlükteki yönetim koşulları altında ulusal sağlık sorunlarının çözümleneceğini ortaya koydular. Delegeler geniş halk kitlelerine sağlık hizmeti götürürken bu sorunun beslenme, konut, çevresel ve toplumsal sorunlarla birlikte çözümlenebileceğini belirttiler.

Ekonomik geriliğin ve ülkedeki adaletsiz gelir dağılımının bütün kötü sonuçlarıyla birlikte birey ve toplum sağlığına yansıdığı anlatıldı, bu sorunun, içerdiği iktisadi ve politik öz belirginleştirildi. İlaç sanayinin tümevilyet emperyalist tekellerle bağlı oluşu nedeniyle ulusal düzeyde ilaç araştırma ve üretimini gerçekleştirecek kanunla ait bir ilaç endüstrisi kurulması eleştirildi. Tıp Fakültesindeki ve diğer sağlık kurumlarındaki eğitim - öğretim yapısının ulusal bir sağlık politikasının oluşmasına değil, sağlık hizmetlerinin özel niteliğinin gelişmesine yaradığı açıklandı.

Ülkenin çeşitli bölgelerinden gelecek kongreye katılan delegeler, kişisel gözlemlerine dayanarak açıklamalarda bulundular, kitlelere hizmet sunarken onların içinde bulunduğu yoksulluk, gerilik, ve kötü sağlık koşullarının görmezlikten gelinmeyeceğini, siyasal cinayetler ve baskı nedeniyle halk kitlelerinin tedirginlik ve bunalım içinde olduğunu belirttiler.

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyinin 1975 - 1976 yılı çalışma raporu bu konuda şu görüşleri içermektedir: Anayasa 14. maddesinde «herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirme haklarına ve kişi hürriyetine sahiptir» maddesinin bu hükümü yaşama hürriyetini Anayasa hükümü olarak belirtmektedir. Oysa 1975 - 1976 yılı, ülkemizde can güvenliğinin kalmadığı bir dönem olmuştur. Örgütçüler, işçiler, öğretmenler ve aralarında meslekdaşlarımızın da bulunduğu halk grupları tevazüv uğramışlardır, çok sayıda yaralananlarda başka, eliden fazla yurdtaşımız hayatlarını kaybetmişlerdir. Demokrasinin gereği olan ayrı düşünce sahiplerine yitilmeden bina kuytu hücumları ülkemizde demokratik özgürlükleri kaldırma yönünde zorbalığın turmansıdır. Bu yolla özgür düşünce sahiplerini sindirmeye çalışanlar, giderek faşist bir rejimi amaçlamaktadırlar. Can güvenliğinin sağlanması bir Anayasa Suçudur.

Kongrede ulusal sağlık sorunlarına ilişkin görüşmeler ve hazırlanan raporlar sunu kamlatılmaktadır: Sermaye sınıfı iktidarları halk kitlelerinin sağlık sorunlarını çözüme konusunda istekli ve yetenekli görülmektedir. Sağlık sorunu hastalanan insanın hastahanelerde ya da ayakta küçük bir zaman bölümü içinde hayatının tehlikeye kurularını demek olan tedavi edici doktorluk hizmetleriyle çözümlenemez. Bireyin hastalaktan korunması için gerekli her türlü kurullarla, beslenmeyle, konut, iş ve toplumsal güvenlik örgütleriyle bir bütün oluşturulmalıdır, sağlık sorunu.

Gerçekte halkın sağlık sorunlarını kökten çözmek amacıyla ortaya atılan bütün programlar aldatıcı bir burjuva propagandasından başka bir içeriğe kavuşmamıştır. Ne 1960'lardaki o ümit «Sağlık Hizmetleri'nin Sosyalleştirilmesi» yalını, ne de günümüzde büyük reklamlarla kitlelerin beğenisine sunulan Genel Sağlık Sigortası kitlelerinin yaşama hakkının korunmasına olanak vermemiştir, veremeyecektir.

BÜYÜK KONGRENİN ANLAMI

Kongre çalışmalarında ön plana çıkan tartışmalar, bu demokratik kitle örgütündeki nitelik değişiminin ulstifi boyutları daha belirginleştirmiştir: Geçmiş yıllarda bir meslek grubu olarak doktor topluluğunun yalnızca dar ekonomik ve özlük haklarıyla ilgilenen kısır anlayış sahnedeki çekilmiş yerini demokrat, iletici, yurtsever ve sosyalist doktorların önderlik ettiği yeni bir örgütlenmeye, araştırma ve çalışma anlayışına terk etmiştir. Bu kadrolar eskiden olduğu gibi egemen sınıf iktidarlarıyla uzlaşmak yerine, çalışan sınıfların demokratik mücadelelerine katılmış ve giderek saygılarını emekçi sınıfların, savasını ile birleştirme yolunda ilerletmişlerdir.

141. VE 142. MADDELER KIRK YILINI DOLDURDU

Ceza Kanununun 141 ve 142. maddelerinin, faşist İtalya Ceza Kanunundan aynen çevrilerek kabul edilmesinin üstünden 40 yıl geçti. İşçi sınıfının, tüm emekçilerin, demokratik güçlerin üstündeki anti - demokratik baskıların en önemli yasal dayanağı olan bu maddelerin tarihi, bir açıdan, 40 yıl boyunca Türkiye'de sınıf mücadelesinin tarihidir.

1936 Haziran'ında 141. ve 142. maddeler kanunlaşmadan önce doğrudan doğruya işçi sınıfının politik ve ideolojik mücadelesine yönelmiş bir yasa yoku. 1936'ya kadar bilimsel sosyalizme ve genel olarak demokratik düşüncelere karşı girişilen anti - demokratik baskılar sınıflararası ilişkilerden böylesine açıklıkla sözetsen yasalar aracılığıyla sağlandı. Ancak 1930'lardadır ki «devletin selamet ve hayatını ... muzur ve yıkıcı faaliyetlere karşı korumak için böyle bir maddeye lüzum vardır» kararı varıldı (Kanun gerekçesinden). Mussolini faşizminin ve Hitler nazizminin Avrupa'da kök gezdiği bir dönemde, Mussolini'nin «Devleti Koruma Kanunu» yardımı çağrıldı. Bilindiği gibi 1936 yılı, bugünkü İş Kanununun temelini oluşturan 3008 sayılı İş Kanununun da kabul edildiği yıldır. İşçileri patrona bağımlı bir hale getirmeye amaçlayan, grev, toplu sözleşme, sendikalaşma ve genel olarak bağımsız örgütlenme hakkını ortadan kaldıran İş Kanunu, 141 ve 142. maddelerin ceza kanununa girmesinden hemen iki ay sonra yürürlüğe konulmuştur. İş Kanunu ile 141 ve 142. maddeler birarada incelendiğinde ana hedefin işçi sınıfı, onun sendikal ve politik hareketi olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır.

1936 yılında Ceza Kanununa sokulan bu maddeler 2 yıl sonra değiştirilerek, daha da genişletildi, düzeni şiddet yoluna baş vurmaksızın değiştirilmesine amaçlayan faaliyetler de kanun kapsamına alındı.

İkinci Dünya Savaşı'nın faşistlerin yenilgisiz sonuçlanması demokrasinin vadedilen yeniden ortaya sürülmesine yol açtı. Ne var ki, sınıfı toplumlarda demokrasinin sınırlarını sınıflar için diktatörye olduğu, zeri ve bağımlı bir şekilde burjuva demokrasininin diktatörye yanının özellikle belirginleştiği bir kere daha ortaya çıktı. İşçi sınıfının huzla gelişmesi, sindirilmeyen bütün baskılara rağmen mücadelelerini kararlılıkla sürdürmelerini egemen güçleri yeni tedbirlere yöneltti. Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki dostluk ilişkilerinin adım adım koparılması ve Türkiye'nin hula emperyalizmin güldürme sokulması bu gelişmede önemli rol oynadı. 141. ve 142. maddelerle örgütlenen cezalar bir kere daha artırıldı. Değişikliğe yolaşan kanunun gerekçesinde «sınıf partileri kurulabilir» ifadesinin yeraltısına rağmen işçi sınıfının legal politik örgütlenmesi bu maddelerle engellendi. Bir kere daha, çok sayıda sosyalist ağır mahkumiyetler aldı.

141. ve 142. maddelerle son değişikliği 1951 yılında yapıldı. Bazı milletvekilleri bu maddelerin öngördüğü ceza limitinin ölim cezasını da kapsayacak şekilde genişletilmesi için tırbirleriyle yarı ettiler. Hem hükümet tasarı, hem de Adalet Komisyonu önerisinde siddet unsurunun öngörülmesine rağmen, Meclis'te yapılan görüşmelerden sonra tasarı bu unsur metinden çıkartılarak ve cezalar önerildiği gibi ağırlaştırılarak kanunlaştırdı.

141 ve 142. maddeler kırk yıl boyunca binlerce devrimciye, ileticiye yapılan zulüm ve işkencenin kaynağı oldu. İşçi sınıfının serbest politik örgütlenmesinin engellenmesi yada ağır baskılarla karşı karşıya bırakılması bu maddeler aracılığıyla gerçekleştirildi.

1963 yılında, Anayasa Mahkemesinde dava açma hakkını kazanır kazanmaz Türkiye İşçi Partisi tarafından bu maddelerin iptali için açılan dava, ancak dört yıl sonra sonuçlandı. 141. ve 142. maddelerin Anayasa'ya aykırı bulunup iptal edilmiş, karşı görüşte olanların 1 oyluk çoğunluklarıyla (7 üye karşı 8 üye) engellendi.

İşçi sınıfımız güdüldükçe, sosyalist hareketi koparıp atılması olanaksız kükler saldırıya, egemen sınıfların korku ve telaşlarının da aynı oranda artmasını şüpheleniyen 141. ve 142. maddeler uygulaması, hiçbir baskı ve sınırlanmış tarifi gelişimini durduramayacağı bir örneğidir. Buna rağmen, işçi ve emekçi sınıfların kendi cabalarıyla bu maddelerin ortadan kaldırılması adına demokrasinin mücadelesinin en başta gelen görevlerinden biri olmaya devam etmektedir.

Türkiye İşçi Partisinin 141 ve 142. maddelerin iptali için Anayasa Mahkemesinde açtığı davada Parti adına 1963'de verilen dilekçeden bazı bölümler

«1930 İtalyan Faşist Ceza Kanununun 270'inci ve 272'inci maddelerinden aynen dilimize çevrilerek mevzuatımıza alınmış ve sonra birkaç kereler değiştirilerek suretiyle bugünkü biçime sokulmuş olan T.C.K.'nın 141/1'inci ve 142/1'inci maddeleri faşist dünya görüşünün ve bu felsefe ve görüşe dayanan faşist devlet ve toplum anlayışının bir ifadesidir. (...) (270 ve 272. maddelerin) gerekçesinde, bu maddelerin faşist devlet ve toplum düzeni anlayışını dile getirdiği ve faşist devlet koruma amacı ile yürürlüğe konulduğu gerçeği açıkça belirtilmektedir (...) sınıf tahakkümünü önüllüyüşme gibi görülen 270'inci ve 272'inci maddeler, aslında mevcut bir tahakkümü korumak ve devam ettirmek amacı ile yürürlüğe konulmuştur. Bir dikta rejiminin dayanağıdır.

«Türkiye'mizde de, bu maddeler tek parti rejiminin korunmasına yararımlar, kurulu ekonomik ve sosyal düzenleri, özellikle ortaçağ kalıntısı toprak rejimini ayakta tutmuşlardır. (...) tutucu ve gerici gelenekler karşısında, uyarıcı, iletici ve iletici her türlü eğitim ve aktımı ezen ve susturan bu iki maddenin totaliter bir düşüncü ve davranış temeli ettiği, bu yüzden de demokratik görüş ve yaşayışın, hürriyetçi ve insanici felsefenin tam karşısı olan bir felsefeyi yansıttığı açık bir gerçektir. Bu bakımdan, anılan maddeler, Anayasa'nın ... temel ilkeleriyle çelişme halindedir. (...)

«Anılan maddeler, statükocu karakterleri ve toprak ağalarının, kamu zararına çalışan spekülatöryoncu, sömürücü sermaye sahiplerinin fiili tahakkümleri ve imtiyazlı durumlarını korumakla Anayasa'mızın haklılığı ve sosyal adalet ilkelere aykırıdır. (...)

«Anılan maddeler, statükocu, dolayısıyla tutucu ve gerici karakterleri ile, sömürücü duşunuların gelişmesine, irtakar, dinler ve uluslararasılaşmış düşmanlık tohumlarının filizlenmesine elverişli bir ortam yaratırları için (Anayasa'ya aykırıdır. (...)

«Anayasa'nın 56. ve 57. maddeleri (...) temel hak ve hürriyetleri kullanan ve onların dokunulmazlığını bilen ve bunlara göre yenen vatandaşların siyasi parti kurma hakkına sahip olduklarını ve bu partilerin ister muhalefetsiz olsun, ister iktidarda olsun demokrasinin vazgeçilmez unsurlarını teşkil ettirici açıklamaktadır.

«Oysa T.C.K.'nın 141/1'inci ve 142/1'inci maddeleri toplumcu nitelikte siyasi düşüncenin ve bu düşünce etrafında teşkilatlanma hürriyetinin özünü ortadan kaldırmaktadır. Zira: «Müesses sosyal ve ekonomik nizamları dokunulmazlığı» ilan edilmekte bu iki maddede toplumcu ekonomik ve sosyal düzenleri emek esasına göre yeniden düzenlemek ve değiştirmek için teşkilat kurulasını ve bu yolda propaganda yapılmasını yasaklandı. Böylece toplumu dünya görüşüne ve emek haklarının savunulmasına bağlı olan düşünce ve inançların özü ortadan kaldırıldı. Başka, siyasi, felsefi kanaatler arasında da bir ayrım gözetilmediği ve istisnasız düzeni ile ilgili emekten yana düşüncelerin yasaklandığı görülmektedir. Anayasa'nın 56. ve 57. maddelerine gelince (...) elbette siyasi parti mehumunun lüli mahiyetine uygun olarak ekonomik ve sosyal ve politik görüş ayrılığında sahip olduğu sınıfların karşılıklı münaabeetleri, rınıcı çekti yönerden düzenlenmesi imkânları kullanılacak ve emeği ile yaşayanları, kendi menfaatlerine uygun bir veya birkaç siyasi parti kurarak yine kendi menfaatlerine uygun bir politik, sosyal ve ekonomik düzen değişikliği için propaganda yapacaktır. Fakat T.C.K.'nın 141/1'inci ve 142/1'inci maddeleri bu yolaksı partileri de propagandaları da yasaklamaktadır. (...)

141 VE 142. MADDELER ANAYASA'A AYKIRIDIR, İPTAL EDİLMELİDİR!

Bursa olaylarının ardından...

DİSK Maden - İş Sendikası 13. Böige Temsilcisi Selim MAH-MUTOĞLU'nun 1 Temmuz 1976 günü yaptığı basın toplantısındaki konuşmasının özeti.

Haftalardır bildirdiğimiz bahanesiyle Bursa'da geliştirilmek istenen olaylar dün TOFAŞ Otomobil Fabrikasında 1 üyemizin ölüme, biri ağır olmak üzere 2 üyemizin de yaralanması ile doruk noktasına varmıştır.

Olayları iki gurup içinin çatışması veya iki sendika arasındaki rekabet olarak görmek, meseleye bu olayları tertipleyenler gözü ile bakmaktan başka bir şey değildir. Çünkü bu olayı tertipleyenler ile 15 Haziranda Oyzk - Renault Fabrikasında ölüme tıpkı buna benzer olay çıkarırlar ve iki gün sonra Renault işyeri Bastemscimci Osman Özdemir'in evine dinamit atılan aynı kişilerdir. Gene bu kişiler, her gün sokak ortasında öldürülen işçi, öğrenci ve yurtsever örgütmenlerin yakalanmasını katilleri ile aynı mirhkan mensuplarıdır.

Katillerin aranmakta olduğu halâ yakalanmadığı söylenmektedir. Oysaki katiller bellidir ve ellerini kollarıyla sallayarak dolmaktadırlar.

Ölüme sonuçlanan bir olaya katılanlar bu olayı hazırlayanlar Türk Ceza Kanununa göre tutuklanmaları gerekirken, bu olayın fiilen içinde olan TÜRK TEMEL Sendikası yöneticileri ile Sendikasının arabasını ve İzmir Tarih'ten getirtilip Sanayi Bölgesindeki binasında beslediği komandoları katan TEKSİF Sendikası yöneticileri hakkında halâ bir soruşturma açılmamıştır.

İşçi Sınıfımız bu olayı ve geliştirilmek istenen olaylar çok iyi deşerlendirir, bu olayın içinde bulunanları ve MC İktidarının bu olaydaki rolünü çok iyi bilmektedir.

Seydişehir'de teşahhaddıkları olayları Bursa'da da teşahhaddı amaçlıyış bu faşist zihniyetin planı. DİSK üyelerinin binlerce hareketiyle, örgüt disiplinleriyle her defasından bulunmakta fakat olaylar bir türlü bitmemektedir. Bitezecini de beklemiyoruz, çünkü MC İktidarının bu tutum ve davranış devam ettiği sürece, bu profesyonel faşist kâhilleri yakalamadığı sürece bu olaylar daha da yoğunlaşacaktır. Çünkü bu faşist mirhark her borsuna uğradığı hareketlerin sonra, kendilerine her sorulmamasının verdiği moral ve güvenle, borsuna uğramatın verdiği hürçinlik ile yeni yeni olaylar yaratacaklardır.

Ancak şu çok iyi bilinmelidir ki Muammer Şeynbaş işçi sınıfımızın ilk şehidi değildir. İşçi Sınıfımız bugüne kadar binlerce şehit vermiştir ama hiç bir zaman, en baskıcı dönemlerde dahi yılmama daha bir azimle ve derinliklilikle faşizme karşı mücadelesini sürdürmüştür, sürdürcektir de.

İşçi Sınıfımızın gelişen bu hareketini durdurmaya, geriletmeye ne bu bir avuç faşist güçler, ne de onların ağa babası MC İktidarının gücü yetecektir. Aksine bu olay, işçi sınıfımızın iktidarı burjuvaziden alma kavgasına yeni bir hız kazandıracaktır. Ve bunu hiç unutmamızın ki faşistler dökükleri kanda boğulacaklardır.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri 'faşist' devlet kavramının grünüdür :

Egemen sınıflar ve politik temsilcileri, İkinci Dünya Savaşı sonrasında anti - faşist ortamında ve çoçuk demokrasi anlayışı doğrultusunda hazırlanmış olan Anayasa'lardan e-sinlenmiş ve bir ölçüde de olsa onlarla uyum içinde görünen 1961 Anayasasından hoşnutsuzluklarını hiç bir zaman saklamamışlar ve ilk fırsatta değiştirme isteklerini tekrar ve tekrar dile getirmişlerdir. Bu fırsat da, 12 Mart muhtırasıyla yaratılmış ve 12 Mart dönemi bu değişiklikler için uygun ortamı oluşturmuştur. Ancak bu ortamın yaratılabilmesi için, bir yandan bir sürü dava açılıp Anayasayı değiştirmeye «teşebbüs» ten bir sürü insan yarplanır; hatta gençecik çocuklar idam edilerek, diğer yandan 1961 Anayasasını tamamamen rafa kaldırıp isteklerine tam uygun yeypeni bir metinle ortaya da çıkarılmadı. Her bakımdan zevahiri kurtarılması gerekiyordu. Bunun için lüks sayılan Anayasasının temel hükümlerine pek dokunulamamış, ancak birçok maddeleri, temel ilkelere aykırı biçimde değişikliğe uğratılmış, iktidarlarını eline yansıtmış olanakları sağlanmıştır. Böylece halk oyu ile kabul edilmiş 1961 Anayasası, meşhur ve tanınmış devletçilerle iktidar elinde «tebdi» ve «taşır» edilmiş, yamalı bir bohçaya döndürülmüştür. Tebdi ve taşır yirlerin en önemlilerinden biri de, Anayasının 136. ci maddesinde yapılan saplamalardır. Bu saplama fakraları, Anayasasının yarğlamaya ilişkin temel yapısını tümden bozan yeni bir mahkeme tipi oluşturulmaktaydı; olağanüstü sıkıyönetim uygulamaları ve koşutlarmaları sıkıyönetimsiz bir dönemde de devam ettirecek nitelikteki Devlet Güvenlik Mahkemeleri.

Daha adıyla bile Mussolini İtalyası ve Franko İspanyasını anımsatan, faşist «devlet kavramından yola çıkılarak açık olan ve benzerlerine ancak faşist rejimlerle rastlanan mahkemelerdir bunlar. Değişiklik gerekese göre, güya bu mahkemeler «ihittaslaşmış bir yargı mercisinde süratli yargılama ve sonuçta cezada müessiriyeti» sağlayacaktır. Oysa, bunun için ayrı statüde mahkemelere gerek olmadığı ağıktı. Daha değişiklik tasarısı tartışıldığı sırada dikhat çekilmişti: «Güvenlik ile «Mahkeme» bağdaşmaz kavramlardır diye. «Güvenlik önlleyici zabta anlamında taşır. Mahkeme de yimi bundan çok farklıdır. İnsanlık, mahkemenin aynı zamanda kollukla görevlendirildiği dönemi gerçe birakmıştır.»

Bu eklenilerin, Anayasasının genel ilkelere ve temel hükümlerine aykırılığı o kadar ağıktı ki, ilk olarak doğrudan bunların Anayasası Mahkemesi tarafından iptal edileceği muhakkaktı. Gerçekten Anayasa Mahkemesi, daha önce başka bir vesile ile verdiği kararda şöyle demektedir: «Anayasa hükümlerinin yasa organına hiç bir kayda tabi olmadan değiştirilebileceği sanılmamalıdır. Bu nedenle, Anayasamızda değişiklik yapan kanunların Anayasaya uygulanıunun Anayasa Mahkemesinin esas bakımından da denetlenmesi 1961 Anayasasının temel ilkelere ilişkin zorunlu bir sonucdur.»

Bu yüzden, Anayasasının ilk bölümündeki temel ilkelere, esprisine, kısaca Anayasaya aykırılıklarını Anayasa değişikliğine imkan sağlamak üzere, Anayasının 147. ci maddesinde de aynı dönemde değişiklik yapılmış, Anayasa Mahkemesinin ancak, «Anayasa değişikliklerinin Anayasada gösterilen şekli şartlarına uygulanıun» denetleyebilmesi hükmü getirilmiş bulunuyordu.

Böylece iktidara, Devlet Güvenlik Mahkemesi adı altında olağanüstü yargılama mercileri kurma olanağı verilmiş oldu.

OLAĞANÜSTÜ DÖNEMİN OLAĞANÜSTÜ MİRASI :

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ

Nihat SARGIN
Genel Sekreter

Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasaı, «değiştirilip getirilmiş olan Anayasa»nın da gerisinde dir :

Anayasa değişikliğinden sonra sıra, Anayasaya sokulmuş olan bu mahkemelere vücut verecek metnin yapılmasına geldi. Bu yasanın kısa bir incelemesi bile, bu metnin Anayasadakil değişiklikten verdiği olanakları da çok aşmış, değiştirilip getirilmiş olan Anayasasının da çok gerilerinde düştüğünü, böylece hemen her maddesinde Anayasaya aykırılıklar bulunduğunu göstermektedir. Örneğin :

— Mahkemelerin görevlerini kanunla gösterilmesi gerektiği halde (Anayasa maddesi 136/1), Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görevlerini belirleyen 9. cu maddesinin (B) bendi «devletin ülkesi ve milleti ile bütünlüğü, hükümetin demokrasi düzen ve nitelikleri Anayasaya hükümetin Cumhuriyet ilkelere inşiledikleri tümden bozan yeni bir mahkeme tipi oluşturulmaktaydı; olağanüstü sıkıyönetim uygulamaları ve koşutlarmaları sıkıyönetimsiz bir dönemde de devam ettirecek nitelikteki Devlet Güvenlik Mahkemeleri.

Daha adıyla bile Mussolini İtalyası ve Franko İspanyasını anımsatan, faşist «devlet kavramından yola çıkılarak açık olan ve benzerlerine ancak faşist rejimlerle rastlanan mahkemelerdir bunlar. Değişiklik gerekese göre, güya bu mahkemeler «ihittaslaşmış bir yargı mercisinde süratli yargılama ve sonuçta cezada müessiriyeti» sağlayacaktır. Oysa, bunun için ayrı statüde mahkemelere gerek olmadığı ağıktı. Daha değişiklik tasarısı tartışıldığı sırada dikhat çekilmişti: «Güvenlik ile «Mahkeme» bağdaşmaz kavramlardır diye. «Güvenlik önlleyici zabta anlamında taşır. Mahkeme de yimi bundan çok farklıdır. İnsanlık, mahkemenin aynı zamanda kollukla görevlendirildiği dönemi gerçe birakmıştır.»

Bu eklenilerin, Anayasasının genel ilkelere ve temel hükümlerine aykırılığı o kadar ağıktı ki, ilk olarak doğrudan bunların Anayasası Mahkemesi tarafından iptal edileceği muhakkaktı. Gerçekten Anayasa Mahkemesi, daha önce başka bir vesile ile verdiği kararda şöyle demektedir: «Anayasa hükümlerinin yasa organına hiç bir kayda tabi olmadan değiştirilebileceği sanılmamalıdır. Bu nedenle, Anayasamızda değişiklik yapan kanunların Anayasaya uygulanıunun Anayasa Mahkemesinin esas bakımından da denetlenmesi 1961 Anayasasının temel ilkelere ilişkin zorunlu bir sonucdur.»

Bu yüzden, Anayasasının ilk bölümündeki temel ilkelere, esprisine, kısaca Anayasaya aykırılıklarını Anayasa değişikliğine imkan sağlamak üzere, Anayasının 147. ci maddesinde de aynı dönemde değişiklik yapılmış, Anayasa Mahkemesinin ancak, «Anayasa değişikliklerinin Anayasada gösterilen şekli şartlarına uygulanıun» denetleyebilmesi hükmü getirilmiş bulunuyordu.

Böylece iktidara, Devlet Güvenlik Mahkemesi adı altında olağanüstü yargılama mercileri kurma olanağı verilmiş oldu.

değil hükümetçe «taşın» yapıldığını göstermektedir.

— Görev süreleri ancak üç yıl olup yeniden aynı gösterilene endişeleri, onları iktidara daha fazla bağlayabilir.

— Mahkememin asker, üyeleri ise göstermelik bir seçim de olmaksızın doğrudan Millî Savunma Bakanı ve Başbakan tarafından hazırlanacak bir kararnameyle atanmaktadır.

— Özel usul hükümleriyile de reddi hakim talebinin redd istenmedi bulunulan hakim veya hakiminin de bulunduğ kurula kararın kaldırılması, bu kararın yargıtay safhasına kadar kesin olması, mahkememin iznıtaıı peresteyi ve savunma hakkını kısıtlıyıcı bir sürü düzenleme getirilmiş bulunmaktadı.

— Örneklere çoğaltmaya gerek yok. Bu kanun Anayasaya okadar aykırıdır, ve kamu vicdanında şöyle derken tepkileri yu açmıştır ki, bizzat bu kanunla kurulmuş olan mahkemelerden birisi bu kanunun iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmuş bulunuyordu.

Buğün Anayasa Mahkemesi bu yasaı iptal etmiş bulunuyor. Fakat iptal kararının yürürlüğe girmesi bir yıl sonrası erdeltiğinden Mahkemeler faaliyetlerini sürdürmektedirler.

İptal edilen bir yasaya, yani mevcut olmayan bir yasaya dayanarak koğuturma yadının, hükümi vermenin aynı mümkün olduğunun tartışılmasına gerekçe değile. Yalnız en azından sonra hatırlanacak veyr var. Kurucu Mecliste Anayasa taslağının görüşülmesi sırasında iptal dolayısıyla bir boşluk doğacağı hallerde iptal kararının yürürlüğe girmesinin bir süre erlenmesi konusu tartışılırken bu süre içinde iptal edilen maddenin vatanşahı hakkında uygulanıp uygulanmayacağı üzerinde tartışıldı durulmuş ve bunun sancakları ayrıntılılarıyla açıklandıktan sonra Anayasa komisyonu sözcüsi ise şu soru yöneltmiştir :

«Anayasa Mahkemesi bir kanunu Anayasaya aykırı göreceği iptal etmiştir. Ancak, bu kanunun ilgili hükümleri daha altı yıl yürürlükte bırakılacak ise, bu takdirde hüküm vatanşahı uygulanacak mı, uygulanmayacak mı? Bu kanun artık yürürlükte olmadığına göre, acaba vatanşahı mahkemece, bu kanun Anayasaya aykırıdır, buna tatbik edilemez diye defii yoluyla itiraz edilebilecek mi, edilemeyecek mi? Anayasa komisyonu sözcüsünün soruya cevabı şöyleydi: «Bu altı ayık (Anayasasının halk oyuyla sunulan şeklinde sürenin son sınırları) altı aydır, 12 Mart dönemi değişiklikleri sırasında bu madde de değiştirilip süre bir yıla çıkarıldı» altı ayık müddetin «konulmasının sebebi, iptal istemi ile bir kanun boşluğuna mani olmak içindir. Yoksa Anayasaya aykırı bir kanunun vatanşahı tatbik etmek için değil. Binasaleyle bu devre içinde defii davası açmak gayet tabii caizdir.» Böyle bir durumda itirazın ciddi olup olmadığının incelenmesi de söz konusu olmayacaktır; çünkü yasa zaten Yüksek Mahkemece iptal edilmiştir, «Hükümler uygulanacak bir hüküm olduğuna sonucuna varılmış ise itiraz yoluyla başvurmak gerekcektir.» Mahkeme de dışlamaktaızın koğunu Anayasa Mahkemesine göndermektedir.

Oysa Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasaının iptali dolayısıyla bir boşluk da doğmuş

olamaz. Bu mahkemeler kurulmadan önce aynı davalara bakan adalı mahkemeleri mevcuttur. Buğün de aynı görevi görebilirler.

Ancak fiyivatta görülen bu mahkemelerin görevlerine devam ettirilir.

Bazı uygulamalar, iptal edilen yasanın kapsamını da genişletmiştir :

Yukarıda, Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasaının, değiştirilip getirilmiş olan Anayasasının da gerisine düştüğü, hemen her maddesinin Anayasaya aykırılığı örneklerle kısaca belirtilmeye çalışılmıştı. Bazı uygulamalar ise, yasanın kapsamını da çok aşmış, onun da gerisine düştüğü görülmektedir.

Bir siyasi partinin Devlet Güvenlik Mahkemesinde yargılanmak istemesi üzerinde durmak istiyoruz: Çark Başa'ın geçen sayısında değinildiği üzere, bir siyasi partinin kurucu ve yöneticileri, Partinin programını 141. ci maddeye aykırılığı iddiasıyla İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesinde yargılanmazlar.

Anayasasının 56. ci maddesi aynen şöyle der: «Siyasi partiler, ister iktidarda, ister muhalefette olsunlar demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır...» 57. ci maddede de, partilerin uyması gereken temel kuralları belirler ve bunlara uymayan partilerin «temelî kaptalacağı» şöyleyerecek son fıkrasında partilerin bağlı oldukları yargı mercisine de açıklık ifade eder: «Siyasi partilerin kaptalması hakkındaki davalara ancak Anayasa Mahkemesinde bakılır ve kaptama kararı ancak bu mahkemeye verilir.»

Anayasının bu açık hükümleri uyarınca siyasi partilerin «hukuki rejimi» ne ilişkin bütün konuları denizleyen Siyasi Partiler Kanunu da bu konuda çok açıktır. Ayrıca kaptamaya oğ açılacak durumlarda, kaptama öncesinde basvurularla yöntemleri ve kaptama ile ilgili diğer hususları ayrı maddelerde ayrıntılıyla ele almıştır. Kanunun 111. ci maddesinde şöyle denilmektedir: «Anayasa Mahkemesince bir siyasi parti hakkında kaptama kararı :

1. Parti türidüğü veya programının yahut partinin faaliyetlerini denizleyen ve yetkili parti organları veya mercilerine yürürlüğe konulmuş olan diğer parti mevzuatına bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddeler hükümlerine aykırı olması; veya

2. Parti Genel Kongresinde yahut merkez karar organı veya merkez yönetici organı veyahut Türkiye Büyük Millet Meclisindeki grupların genel kurullarına bu kanunun 4. üncü kısmında yer alan maddelerin hükümlerine aykırı karar alınması yahut genel veya bildiriler yayınlaması takdirinde verilir.

(«Maddenin bundan sonraki fıkraları, iki fıkrasında sayılan dışında kalan parti organ ve mercilerinin işledikleri suçlar dolayısıyla ve hangi şekil ve şart altında kaptamaya oğ açılabilir ve bu konudaki hukuki prosedürü açıklamaktadır.»)

Kanunun, 83-107. nci maddeleri, yani tam 25 maddesi siyasi partilerin tüzik, program ve yetkili organ çalışmalarıyla hangi haller-

de «Anayasasının temel düzeninden ve ilkelere aykırılığı veya Anayasa düzeninin yıkılmasını hedef tutan yahut bu sonucu doğurabilecek mahiyette olan her davranış» i tek, tek incelemek, hangi durumlarda partinin kaptalmasını gerektiriyi ayrıntılı olarak kapsamaktadır. Bunun için geniş bir kontrol mekanizması da oluşturulmuştur. «İdar merciler ve mahkemeler dahi bu gibi fiil veya hallerle ilgili edindikleri zaman durumu derhal mahallî Cumhuriyet savcılarında bildirmeye; C. savcılarını da edindikleri bilgileri derhal Adalet Bakanlığında ve C. Başsavcılığında yazılı bildirmekle» yükümlü kılınmıştır. C. Başsavcısı da, «resen, Bakanlar Kurulunda görüşüldükten sonra Adalet Bakanının iznini üzerine» bizi hallerde bir siyasi parti yetkili organının basvurusuyla Anayasa Mahkemesinde dava açma yetkisine sahip tutulmuştur.

O halde, bir siyasi partinin, olayımızda olduğu üzere, «program»ı yalnızca S.P.K. nunda yazılı yasaklamalara aykırı olmamak zorundadır ve bu hükümlerle bağlanır. Bu zorunluğa aykırı bir durumun mevcut olup olmadığına karar verecek tek yetkili yargı mercii de, aynı zamanda en yüksek yargı organı olan ve «kararları Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerek ve tüzel kişileri bağlayan» Anayasa Mahkemesidir. Bu, siyasi partiler için özel bir Anayasal güvencedir. Böylece, Anayasa, siyasi partileri ve ona bağlı olarak partii yetkilerini, T.B.M.M. üyelerinin «dokunulmazlığı» konusunda bir örneği görüldüğü üzere iktidarların muhtemel baskı ve saldırısından korumak istemektedir.

Olayımızda ise, Anayasa Mahkemesi ile ilgili bulunmayan ve nitelikleri yukarıda belirtildiği olan bir mahkemenin iddia makamı, iddianamede yasa ihlalinin «bir parti faaliyeti ile de değil, doğrudan programın oluşuğuna» itiraz etmiş ve aynı şekilde demektir: «Bu dava doğrudan doğruya parti türidüğü 21. nci maddesinde belirtildiği üzere programı aynen tatbik etmek için iktidarın olmasına adıyla ilgili koyan bir siyasi partinin yasalara aykırılığı davasıdır. Bu nedenle tartışma sarış bir konu olan partinin programı üzerinde olacaktır.» Böylece iddianame de, asıl yargılanacak olanın gerekçesiyle önce bir tüzel kişilik olarak partinin kendisinin olduğunu ve Programın yargılandığını kabul etmektedir. Bu ise, başlı başına iddia makamının D.G.M. yasaının olanaklarını da dışına çıkartıyor, Devlet Güvenlik Mahkemesini salt Anayasa Mahkemesinin yetkisinde olan bir alana çekme ve Anayasa Mahkemesinin yerine geçme isteğini ortaya koymaktadır. Gerçekten uygulamaya, yasanın da sınırlarını aşmış, daha da gerilere düşmüştür. Gerçi, gece iddianamede ifade edilmiştir ki, «bu dava partinin kaptalması davası değildir. Ancak, bu ifade havada kalmaya mahkumdur. Çünkü, iddia kabul görürse, Program ve ona bağlı olarak kurucu ve yöneticiler, eğer daha sonra aynı programı gerçekleştirilecek üzere yeni üyeler ortaya çıkacak olursa, doğal olarak onlar da mahkûm edilecek olduğuna göre, Partinin tüzel kişilik olarak hukuki varlığı

ğinin ismen dahi devamına imkan bırakılmaması, Parti fiilen kaptamış olacaktır.

Bir partinin çalışmaları sırasında ve bu yolla, kaptılmayı gerektirmeyecek bir yasa ihlali söz konusu olabilir; ilgili ceza mahkemesi duruma el koyabilir; ancak böyle bir durumda sorumlular hakkında kovuşturma yapma bahse konu olabilir belki. Oysa olayımızda durum açıktır: 141. maddenin Siyasi Partiler Kanununun «Parti yasaklamaları» bölümündeki karşılığı bir yasa kırılması; D.G.M. yasaının birinci maddesi hangi tip suçlara bu mahkemelerin bakacağına belirlerken kullandığı ölçütler, hemen aynı biçimde Anayasasının 57. maddesinde siyasi partilerin uymaları esaslar olarak açıklanmış, bunlara uymayan partilerin temelli kaptalacağı belirtilmiştir. S.P.K. nun parti yasaklamaları bölümünün gerekese de aynı ölçütleri ortaya koymaktadır.

Öyleyse program ve ona bağlı olarak kurucu ve yöneticiler hakkında idari sürülen iddia, öncelikle bir tüzel kişilik olarak partinin kendisi için mevcut olması ve öncelikle bu konuda bir karar veyahut gerekir. Bu karar verecek tek yargı organı da Anayasa Mahkemesidir. O halde öncelikle Anayasa Mahkemesinin bir karar vermesinden, bu kararın da Partinin kaptalması biçiminde olmasından sonradır ki, ancak Anayasa Mahkemesinin saptadığı ihlal ölçüsünde, yöneticilerin ceza mahkemesinde sorumlulukları söz konusu olabilir.

Oysa, olayımızda böyle bir durum yoktur. Anayasa Mahkemesi bu konuda bir karar vermemiş, hatta bu mahkemede bir dava da açılmamıştır. Muhtemelen C. Başsavcılığında Partinin, programı ile yasaları ihlali bahis konusu daha değildir. Olayımızda sanıklar ve vekilleri, bu konuda usule ilişkin itirazlarını yapmışlardır ve Mahkeme heyeti bu yazının yazıldığı sırada görüşünü bir kararla belli etmiş değildir. Ancak, Mahkemenin kararını yolda teclilli ederse etsin, bu güne kadarki gelime, uygulamam, D.G.M. yasaı kapsamını da aşmış geçireğini değiştirmeyecektir.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasa teklifleri üzerinde Meclis gündeminde :

Bu gün, iptal edilen yasa yerine aynı nitelikte yeni «teklif» ler Meclis gündeminde bulunuyor. MC'nin kanatları arasında, «yarım asrılık Cumhuriyet döneminde, aynı yılların toplantısında da fazla bu gün, 163. maddenin ihlali sayılabilecek nitelikte hareketler görülmekte iken bu maddede zaten fiilen uygulanmamakla birlikte - yasa kapsamına 163. maddenin alınmaması konusunda ci, ancak aslanmazlık, önerilerin «Hükümet tasarı» olarak gelmesini engelledi. Ama MC'nin başı Demirel daha dün yaptığı konuşmada «bu kanunun çıkması için gelen elden yapacakları, gerekirse Meclisleri olağanüstü toplantıya çağıracakları, ama kanunu mutlaka çıkacaklarını» söyledi.

Bu kanuna karşı çıkmak yurttaşlık borcudur :

Faşist tiranistaki en önemli silahlarından birini yitirme durumunda olan MC ve başı Demirel kanunu mutlaka çıkarmayı isteyebilir, isteyebilir. Ama nitelikleri kısaca belirtilemeye çalışılan bu çağ dışı yasa, uygulamalarını, ve onun yeniden yapılmasına bütün demokratik olanakları sonuna kadar karşı çıkmak işi ve emekçi sınıfların, aydınların, onların politik ve demokratik gücülerinin, tek tek sosyalistlerin, demokratların, yurtseverlerin borcudur. Hatı daha da ötede «uyanık beğci» durumundaki bütün yurttaşların borcudur, bir yurttaşlık görevidir.

Parti üyesi, işçiler arasındaki birlik ve dayanışmayı savunup, geliştiren bir militandır. Parti üyesi işyerinde ve sendikada üstesinden gelebileceği görevlere fedakarca gönüllü olan ve bu görevleri en büyük başarıyla yerine getiren grev gözcüsüdür, öncüdür, temsilcisidir. Öte yandan, partili işçi, ilerici sendikal hareketin bugün Türkiye'de güç ve çalkantılı bir dönem yaşamakta olduğunu bir an bile gözden uzak tutmayan kişidir. D.I.S.K.'in ilk kuruluş ilkelenden sapsızına öleneye, önemekten de öte, bu ilkelerin pratikte somutlaşmasını sürekli geliştirmeye çalışmak, herkesten önce Türkiye İşçi Partili işçilerin görevidir.

Parti üyesi bir işçinin, gerek çalıştığı fabrikada ve gerekse üye olduğu sendika içerisinde yapması gereken önemli görevler ve üstleneceği ağır sorumluluklar vardır. Bu görev ve sorumluluklar, bir parti üyesi olarak kendine düşünme görevi ve sorumluluklarının bütününde en büyük yeri tutar. İşyerinde ve sendikasında bir partili gibi mücadele etmeyen, bir partili gibi davranmayan işçi, partililiğin ilk gereklerini yerine getirilmeyi demektir.

Ekonomik mücadele, sınıf mücadelesinin, yani işçi sınıfının sömürüden ve baskından kurtulma, kendisiyle birlikte bütün emekçileri kurtarma mücadelesinin bir parçasıdır. Üretimin yükseltilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, iş güvenliğinin artırılması, işyerinde ve sendikada işçilerarası dayanışmanın, birliğin gücündendirilmesi bugün işçi olduğu kadar, gelecek için de önemli kazanımlardır. Sendikal mücadelede sağlanan başarılı politik ve ideolojik mücadele olanaklarını genişletir, işçi kitlelerini eğitir.

İşçi sınıfının ekonomik mücadele örgütleri olan sendikalar belirli özellikleri taşıdıkları zaman gerçek değerlerini kazanırlar. Sendikalar demokratik bir işleyişe sahip oldukları işçi çıkarlarını tutarlı, kararlı bir biçimde savunulmaları ve mücadeleleri işçi sınıfının iktidar mücadelesi ile bütünleştirdikleri ölçüde görevlerini yerine getirebilirler. Sendikalar içinde örgütlenme ve sendikaların sınıf örgütü niteliklerini gücündendirme çalışmalarında en büyük yükü onları olduğu gibi bugün de, partili işçilerin üstindedir.

Partili işçilerin sendikal mücadeledeki görev ve sorumlulukları değişik koşullarda değişik biçimler alır.

Parti üyesi işçinin çalıştığı işyerinde işçiler sendikal değilse, öncelikli görev işkolunda eldeki işleri, D.I.S.K.'e bağlı sendika ile temas kurup, işçilerin bu sendikada örgütlenmelerini sağlamak, Ekonomik mücadelede örgütü, işçi şeklinde yürütülmesi, ve bu örgütün «sözde işçi, sözde patron» örgütü olmayıp, gerçek işçi örgütü olması zorunluluğu partili iş-

çiyे sendikalaşmanın öncülüğü görevini ve alır.

Çalıştığı fabrikada sarı sendikadan örgütülü olması halinde, partili işçinin görevi, sarı sendikacılığın ne olduğunu, üyesi buldukları örgütün ne biçim bir örgüt olduğunu, yanlışlarını ve doğru yöneticilerinin ihanetlerini, somut olaylara dayanarak ve bıkıp usanmadan arkadaşlarına anlatmak, onları ikna ederek gerçek örgütlenme için harekete geçirmektir. Devrimci sendikacılığı savunmaktır. Bugün çoğu işkollarında ilerici, D.I.S.K. üyesi sendikalar vardır. Geriye kalan işkollarında da, sendikal çalışma, sonuçta D.I.S.K. çatısı altında toplanmaya yönelik olmalıdır.

İlerici, D.I.S.K. üyesi sendikalar tarafından örgütlenmiş işyerlerinde çalışan partili işçilerin sorumlulukları da en az önceki partili üyesi işçiler kadar büyüktür. İşyerinde çalışan tüm işçilerin aynı örgüt içinde bütünleşmelerini sağlamak, sarı sendikaların bölücü çalışmalarına karşı çıkmak, baskılara ve haksızlıklara karşı diğer işçileri uyarmak ve sendika merkezini durmadan haberdar etmek buradaki arkadaşlarımızın en öncelikli görevidir. Parti üyesi, işçiler arasındaki birlik ve dayanışmayı savunup, geliştirilen bir militandır. Parti üyesi işyerinde ve sendikada üstesinden gelebileceği görevlere fedakarca gönüllü olan ve bu görevleri en büyük başarıyla yerine getiren grev gözcüsüdür, öncüdür, temsilcisidir. Öte yandan, partili işçi, ilerici sendikal hareketin bugün Türkiye'de güç ve çalkantılı bir dönem yaşamakta olduğunu bir an bile gözden uzak tutmayan kişidir. D.I.S.K.'in ilk kuruluş ilkelenden sapsızına öleneye, önemekten de öte, bu ilkelerin pratikte somutlaşmasını sürekli geliştirmeye çalışmak, herkesten önce Türkiye İşçi Partili işçilerin görevidir.

Ancak, neyin yapılması gerektiğini bilmek yeterli değildir; neyin nasıl yapılacağını bilmek gerekir. Bu açıdan, sendikal mücadele içinde kazanılmı terüblerin öğretenecek bir bütün partili işçilere aktarılması, belirli yanlışların en aza indirilmesine yardımcı olabilir. Geçmiş terübler şunu göstermiştir:

Parti üyesi işçi, herşeyden önce, işçi ahlakına sahip, tutarlı, ciddi ve fabrikadaki görevini gereği gibi yapan, patrona «açık veremeyen» kişi olmaya dikkat etmelidir. Mücadelede zaafı yüzünden patron karşısında ezilen, ona boyun eğen bir durum düşmemenin ilk şartı budur.

Parti üyesi işçi, sınıf bilinciyle ve bilgisizlikle arkadaşları arasında kendini kabul ettiren kişidir. Bilimsel sosyalizmin ilkelenden toplanmış sözleşme mevzuatına kadar mücadelesi için gerekli her şeyi öğrenmek için sürekli kaba sarfedir. Öğrenmeye açıktır; bütün zorluklara rağmen okumayı aksatmaz.

Parti üyesi fabrikasındaki işçi topluluğunun eğitimlerini, önemlerini iyi değerlendiren ve topluluğunun değişik politik görüşlere sahip insanlardan oluştuğunu unutmayan, sorunları çözümlerle varolan yapının hesabına katılması gerektiğini gözden kayırmayan kişidir. Partili işçilerin sendikal mücadelede başarılı olmalarında fedakarlık ve kararlılıkları kadar, gerçekçilik ve esnekliklerinin de büyük payı vardır.

Parti üyesi işçi, ekonomik örgütün görev ve işlevleri ile politik örgütün görev ve işlevlerini birbiri ile karıştırmayan, partinin görevlerini sendikaya, sendikanın görevlerini partiye yüklemeye yanaşsın düşmeyerne kişidir. Kendi mücadelesinde de fabrikada ve sendika içindeki çalışması ile öteki çalışmalarını birbirine feda etmeyen bir tutum içindedir. Ve fabrika ve sendikal çalışmalarını her zaman ve öncelikle uzun vadeli açıdan değerlendiren.

Kısaca, parti üyesi işçi önderdir, örnek tir.

Önder olmak, kitlelerin güvenini kazanması, sevilen, sayılan bir önder olmak elbette kolay değildir. Çeşitli sendikalar içerisinde, gerçek önder olmaktan gerektirildiği güçlüğüne katılmadan, nitelikleri kazandıran; dalkavukluk ederek, gerçekleştirelmesi olanaksız vaatlerde bulunarak, ciddi muhalefet edip puan kazanacağını hesaplayan, keskin ve hızlı laflar ederek kolay yoldan önder olmak isteyenler de vardır. Bu da bir yöntemdir. Bazan ilk görünüşte geçerli de olabilir. Ancak bu önderlikler kırı şürekete ve kitlelere, sözde «önder» lerin işi boş, yeteneksiz, sahteکار oldukları görmehtedir.

Partili işçinin bu tip yollara sapsama, hele hele bu tip davranışlarını parti tarafından başlatılması sözkonusu değildir. Partililere doğru önder işçiliğın gerçek örneklerini vermek.

Partimiz gitteççe artan bir hızla işçi önderlerini kendi işyeri ahrens, işçi yüzerinin önderlik niteliklerini geliştirebilmeleri açısından içinde bulundukları koşullarına en elverişli bir yapıya sahip bulunmaktadır. Sendikal mücadele daha geniş çapta, daha örgütlü ve tutarlı bir şekilde yürütüldüğüne kanıgaba artan bir güçlük ve verimlilik kazanacaktır.

Bu bütünsellik içinde yürütülen her sendikalaşma çalışması, her grev ve direniş, ilerici sendikaların sınıf niteliklerini güçlendirmek için verilen mücadelelerin her bir parçası, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizmin yolunda atılmı birer adımdır.

EKONOMİK BUNALIM KARŞISINDA MC

«ÜLKEMİZDE DE AÇIKÇA GÖRÜLDÜĞÜ GİBİ, BÜTÜN ANTI - DEMOKRATİK EĞİLİM VE UYGULAMALARIN KAYNAĞI İŞBİRLİKÇİ, TEKELCİ BÜYÜK SERMAYE VE BÜYÜK TOPRAK SAHİPLERİNİN EKONOMİK EGEMENLİĞİDİR. ANTI - DEMOKRATİK, FAŞİZM EĞİMLERİNİN BU KAYNAĞI KURUTULMADAN, YANI BÜYÜK BURJUVAZİNİN, TEKELCİLİK KIRILMADAN, BUNU HEDEF ALMADAN, BUNLARI KİTİLELERDEN SOYUTLAMADAN VERİLECEK DEMOKRASI MÜCADELESİ GEÇERİ BAŞARILARLA YETİNMEK ZORUNDA KALMAYA MAHKUMDUR, FAŞİZM TEHLİKESİ VE BU YÖNDE EMELLER TOPLUMSAL DAYANAKLARIYLA YAŞAMAYA DEVAM EDECEKTİR. BUNDAN DOLAYI, TUTARLI DEMOKRAT OLMAK, TUTARLI DEMOKRASI MÜCADELESİ VERMEK, BU MÜCADELEYİ TÜM TOPLUM YAPISININ DEMOKRATİKLEŞMESİ İÇİN MÜCADELE DÜZEYİNE YÜKSELTMEKLE MÜMKündür.»

Milliyetçi Cephe, devlet çarkının başına oturmayaya hazırlandığı sıralarda, ekonomik sorunları çözüme iddiasını iktidarı için başta gelen bir gerekçe olarak kullandı. Böyle bir propagandaya emekçi kitlelerin gördünde kendisinden önceki hükümeti ve özellikle C.H.P.'yi ypratmak için ihtiyacı vardı. Daha Milliyetçi Cephe iktidara gelmiş amacın gerici partiler koalisyonu için en elverişli zaman ve koşullarda seçimlerin yenilenmesi olduğu belli edilmisti. Dolayısıyla, 1974 zamlarının daha da ağırlaştığı olumsuz gelişmelerin abartılmasına ve ucuzaçık, iş, ücret ve maaş artışı, yani sosyal güvencilerin hakları ile süslenen bir hayalî kitlelere kabul ettirilmesi dayanan propaganda kampanyası M.C.'nin planlarına denk düşüyordu.

Ancak ekonomik sorunları çözüme propagandasının asıl amacı, hazırlanan iktidarı sınıfsal dayanaklarına, başta büyük burjuvazi olmak üzere tüm sömürücü güçlerce gerekli güvencenin verilmesiydi. Eski 1971 - 1973 rejiminin ileri ve sosyalist gelişmeyi engellemek şöyle dursun gücündendirildiği gerekçe panjine düzeni emens sınıfları en geniş kesimlerinin desteği sağlanırken, yeni bir seçim başarısızlığına düşmeme için bazı tavizler gerek olduğu belirtilmiştir. Gerçi, büyük burjuvazinin talanı yoğunlaştırmasının asıl seçimi ya da seçimsiz faşist turmanın başarısından sonra sağlanabileceği hissettirilmiştir. Ama yine de, faşizmin dönemeci henüz dönülmeden önce de, sermaye birikimine yeni kaynaklar sağlanması, yıllardır beklenen bazı köklü düzenlemelerle eğer soygun kapılarının aralanması gündemdedir. En azından varolan çarkın ciddi sorunlarına karşılıklımaksızın döndürülmesi bekleniyordu.

İktidarı bir yılı aşkın uygulamaları, bu planın her iki yönüne de başarısızlığa uğradığı göstermektedir. Eldeki olanaklar yükselmeye kısa dönemli hesaplarla kullanılmıştır ki, ekonomik bunalmım, ve dolayısıyla sosyal - politik bunalmım hafifletilmesi için M.C. iktidarı alınabileceği bazı tedbirler almıyor, bunalmım yoğunlaşmasına bir ölçüde katkıda bulunan bir tutum içinde olduğu ortaya çıkmaktadır.

MC'nin temsil ettiği güçler Türkiye'nin içine girdiği çıkmazın farkındadırlar. Varılan yol ayırımı alabilmişliğine belirsizleştirir anti-komünizme, sosyalizm düşmanlığıyla taraftar toplamak istemektedirler. MC'nin politikası, burjuvazinin çeşitli kesimlerine en gerici, en terörcü yönetim alternatiflerini kabul ettirmeye yönelmiştir. Demirelin hedefi her ne pahasına olursa olsun seçimlerden galip çıkmaktır. Uzun dönemli ekonomik hesaplardan kaçınılması bundandır. Varolan sanayi üretimi ve diğer ödemeler çarkının döndürülmesi bakımından ciddi kayıplara yol açacağı biline bilene MC'nin anti - demokratik, faşizm yönelimine yandaş, taban kazanmaya yönelik büyük haremtarlaması yapılmış da bundandır.

MC ve temsil ettiği güçler bilmediktedirler ki, Türkiye bir yol ayırımına gelyp dayanmıştır. Bir öyle bir yol ayırımında ki, ya kapitalizmin yapısal bunalmımın yükü uzun vadeli politik düzenlemelerle işçi ve emekçilerin sırtına yükleneye, ya da emperyalizmin ağır parçalanacak, tekelilerin gücü kırılacak, sömürü olanaklarına etki ve hızla gelişenler sınırlanarak getirilecek sosyalizme doğru dönüşü işçiler tarafından olacaktır. Ya işçi ve emekçilere örgütleri ellerinden alınarak, sırtlarında yük delendik arttırılarak büyük sermayenin talanı ödetilecektir, ya da kendi yararına bunalmım hesabı büyük burjuvazinin ve tüm gerici güçlerin kendisine olacaktır.

M.C. alternatiflerinin olanca nehliliği ortaya çıkması karşısında, biçimi ne olursa olsun birinci çözüm yolunun orlamını hazırlamak için ellenden geleni yapılmaktadır. M.C. iktidardan ödünle bunalmım karşı bulunabileceği çok az olanak vardır; ancak o bunları bile kullanmamaktadır. Yalnızca birkaç gösterge bile, çıkildi bulunan bunalmı-

ın kısa vadeli tedbirlerle ertelemesinin, hafifletilmesinin gültüde olanaksızlaştığı göstermeye yetmektedir. İzziz sayısızda artış geçmiş yıllarda olduğundan da yüksek bir hız kazanmıştır. Toplar esya fiatlarının yüzde 25'in üstünde bir artış göstermesi beklenmektedir. Kredi politikası artık adeta günlük ihtiyaçları karşılamaya çabalamak esasına göre düzenlenmiştir. Merkez Bankası fonları görülmüş bir şekilde zorlanmaktadır. Hammadde, yedek parça - ara madde ve yatırım malları açısından hemen hemen bütün üthalta bağlı olan sanayi üretimi döviz kaynaklarının tümüyle erimesinin etkisinde cidi bir duraklamaya girmiştir. Ne kadar kötü şartlarla olsun olsun yabancı kredi bulunmasında Cumhuriyet döneminde eşi görülmemiş güçlüklerle karşılaşmaktadır. Mevduat hışe senteller ve tahvil alım - satımı ve özet yatırımlar gerilemektedir. İthalata kısıtlı hakları ve kredi darlığı karaborsayı, son 18 yıldır görülmüş ölçülerde ulaştırmıştır. Birkaç ayda bir yapılan küçük çaplı devallasyonlar boyuna yeniden ve daha büyük oranda paranın düş değerinin düşürülmesinden öyeye bir sonuç vermemektedir.

Gerçi bütün bu gelişmelerden yararlanma yine de büyük, tekelci burjuvazi olmaktadır. Ancak, talanı öylesine korkunçtur ki büyük burjuvazinin bile köklü düzenlemeler yapılmadıkça düzenli ve güvenli bir şekilde, önemli şartlarla yolvermeden varolan olanakların yararlanmasını ciddi güçlüklerle karşı karşıyadır. Kaldı ki egemen sınıfları öteki kesimler, çağımız sosyalizmde kapitalizminde sosyalizme geçiş çağı olduğu gerçeğinin bilinincin ötesinde, karşı karşıya bulundukları güçlükleri işçi ve emekçiler karşı bir mukaddes ihfakın gözebileceği propagandasına kapılmaya hazırdır. ÇHP Yeniletici kadroları, Türkiye'de kapitalizmin ancak büyük düş desteklerle içinde bulunduğu derin krizden sıyrılabileceği görüşünden hareket etmekte-dir. MC, C.H.P.'nin planına gerici desteği bulunamaması sağlanmak ve emperyalizmin onayını almak için ağır uluslararası faturlar ödeme-yi kabulmektedir. M.C.'nin varlık nedeni gibi geleceği de faşizmdir.

1976 Türkiye'sinde, M.C. iktidarı altında; hergün sokaklarda, fabrika ölerinde, üniversite bahçelerinde büyük sermayenin ve emperyalizmin direktifli ile nice yuvaya serpe küldüğü Türkiye'de, en geniş demokratik özgürlük dönemlerinden birinin yaşadığı düşünülürse, verilmeye çalışılması, egemen güçlerin ekonomi alanındaki politikalarını siyasal planda, hukuksal planda bir dermandan çıkararak, faşizm teritiplerin yöneticileri gerici bilinen bir oyuna yeniden başlanmaktadır, ama seçirelilerin yeniden yetretmesi ihtimali büyükçe bilinilen bir oyunun tekrarlanması hiç de şüphalsiz bir durum değildir.

Türkiye gerçektin her yıl gözündedir. Alternatiflerin belirlenmesi için eldeki sürenin M.C.'nin göstermeği çalıştığı kadar kısa olup olmadığı birinci planda önemli değildir. Partimizin 8 Temmuz 1975 tarihli Demokrasi Bildirgesi'nin bir bölümünün altını çizmenin, tekrar hatırlatmanın, mücadeleyi ve yönde yoğunlaşmasının gerekliliği her adımda kendini belli etmektedir :

«Ülkemizdede de açıkça görüldüğü gibi, bütün anti - demokratik eğilim ve uygulamaların kaynağı işbirlikçi, tekelci büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerinin ekonomik egemenliğidir. Anti - demokratik, faşizm eğilimlerin bu kaynağı kurutulmadı, yani büyük burjuvazinin, tekelcilerin bu egemenliği kırılmadın, bunu hedef almadan, bunları kitlelerden soyulmadan verilecek demokrasi mücadelesi geçeri başarılarla yetinmek zorunda kalmaya mahkumdur; faşizm tehlikesi ve bu yönde emeller toplumsal dayanaklarıyla yaşamaya devam edecektir.»

Bundan dolayı, tutarlı demokrat olmak, tutarlı demokrasi mücadelesi vermek, bu mücadeleyi tüm toplum yapısını demokratikleşmesi için mücadelede düzeye yükseltmekle mümkündür.»

SOYALİST SİSTEM VE DÜNYA DEVRİMCİ SÜRECİ

ÇAĞIMIZ KAPİTALİZMDEN SOYALİZME GEÇİŞ ÇAĞIDIR

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Yakın geçmişe kadar kapitalizm tüm dünyayı kapsayan bir sistem ikemi, bugün dünyanın önemli bir bölümü kapitalizmin dışına çıkmıştır; artık bir kapitalist dünya sistemi, bir de, sosyalist dünya sistemi vardır. Temel çelişki bu iki sistem arasındadır. Sistem ayrımlı doğuran temel göre, üretim güçleri ile üretim ilişkileri durumunun iki sisteminde nitelikle aynı, birbirinin karşısı olmasındır.

Çağımızda kapitalizm devamlı gerilemekte, alanı daralmakta, sosyalizm ise güçlenmekte, genişleyip yayılmaktadır. Alanı daralan bu kapitalist dünya emperyalizm aşamasındadır ve hammadde kaynaklarını, pazarlarını ve özellikle sermaye ihracı ve yatırım alanlarını devamlı genişletmek zorundadır. Emperyalist aşamının bu gerekleri ile dünyada sosyalizmin genişlemesinin doğurduğu fiili daralma durumunun çelişkisi, kapitalizmin kronik bunalımını daha da derinleştirmekte, çelişkiler keskinleşmekte, büyük köklü dönüşümlerin, devrimlerin koşulları oluşmaktadır. Gelişmiş kapitalist toplumlarda emek - sermaye çelişkisi şiddetini artırarak sürmekte, bu ülkelerde işçi sınıflarının barış, demokrasi ve sosyalizm için mücadeleleri güçlenmekte, dünya işçi sınıfı hareketi yeni aşamalara doğru yükselmektedir. Tüm toplumlar şu, ya da bu yoldan ve er geç sosyalizme geçecektir.

Emperyalist - kapitalist sistemin merkezleri, bu sistemi korumamın bir aracı olarak, her zaman, işçi sınıfı iktidarının uluslararası bir güç haline gelmesini önlemeye çalışmışlardır. Bunun için de, sosyalizmi varoluşu tek ülkede «tecrüt» etmeye çalışmış uzun yıllar sosyalizme karşı uyguladıkları temel politika olmuştur. Bu politikamın sonunu getiren somut olgu II. Dünya Savaşığıdır.

I. Dünya Savaşında, kapitalist ülkelerin bir bölümünün, Hitler faşizmine karşı o zamana tek sosyalist ülkesiyle ortak bir cephe oluşturulmuştu. Bu politika sosyalizmin bir dünya sistemi olarak temellerinin sarılmakta olduğunu göstermiştir. Savaş sonrasında Alman - İtalyan - Japon faşizmine karşı kazatılan zafer, kapitalist dünyada demokratik hareketlere ve işçi sınıfı mücadelesine genel bir sıçrama kazandırmıştır. Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde anti - faşist direniş hareketi, giderek burjuvaziye karşı bir iktidar mücadelesine ve işçi sınıfı iktidarının kurulmasına dönüşmüştür. Diğer bazı Avrupa ülkelerinde işçi sınıfı partileri hükümette ortak olma noktasına gelmiş, birçok ülkede önemli sanayi kollarının devletin kontrolüne sağlanmıştı. Emperyalizmin yolu açtığı ve sosyalizmin bütün çabalarına rağmen önlenemeyen bir savaş sonunda, sosyalizmin ve halk iktidarlarının katkısıyla faşizmin yıkılması, burjuva iktidarlarının temellerinin sarsarak giderilmesi - kapitalist bir gelişimi bağlamıştır.

Emperyalizm, özellikle ABD'nin eliyle, hızla gelişen demokratik hareketi, bazı ülkelerde güzi yada aktif müdahalelerle geri çevirebilmiştir. Buna rağmen, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde, Çin, Kore ve Vietnam'da işçi sınıfı iktidarlarının kurulması engellenmemiştir. II. Dünya Savaşığıyla başlayan, işçi sınıfı iktidarının uluslararası bir güç haline gelmesi süreci, dünya sosyalist sisteminin kurulmasıyla sonuçlanmıştır. Bu olgu emperyalizmi, gecikmeden millitaristiyen enden ön plana çıkarmaya ve sosyalizme karşı bir dizi askeri blok oluşturmaya zorlamıştır. Aslında milita-

rizm, emperyalizmin, kapitalizmin gerilemesini olduğu yerde durdurma amacıyla genel olarak gerçekleştirildiği, demokrasi düşmanlığını ve sömürgeciligi turmandırma politikasının bir parçası olmuştur.

Bu turmanın durdurulmasında ve geriletilmesinde başlıca faktör, sosyalizmin güçlenmesi ve işçi sınıfı iktidarlarıyla yönelen ülkelerin işbirliği ve bütünleşmeyi başarmaları olmuştur. Böylece, kapitalizmin kusatması içindeki sosyalizmin bu çemberi kırması, bir dünya sistemi olan sosyalizme dönüşmesi, emperyalizmin güntümündeki gerilemesinin temel nedenini oluşturur. Sosyalizm, kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinin itici gücü olma niteliğini, bir dünya sistemi haline arak daha da güçlendirmiştir.

Sosyalizmin uluslararası bir sistem niteliği alabilmesinin ilk önemli sonucu, devrimci yeni yapmış ülkelerde sosyalizmin kesin zaferine ulaşması olmuştur. Kapitalizmin dışardan gelmesi ve içerde karşı devrimi kuskurtma politikaları başarısızlığa uğratarak güçlendirilen sosyalizmi kurma süreci sosyalizmin ekonomik potansiyeline ve savunma olanaklarında bir sıçrama yaratmıştır. Sosyalizm böylece dünya politikasını etkin olarak belirleyen bir güç olmuştur. Bu yolla, dünya politikasının o güne kadarki temelleri değişmiştir. Uluslararası dayanışma ilkesinin, ortak ve güçlü bir dış politika uygulanarak pratikte geçirilmesi, emperyalizmin elinde tuttuğu «savaş yoluyla sanajizilhanı onun elinden düşürmüştür. Kapitalist ülkelere, sosyalist ülkelerle barış içinde birarada yaşama ilkesinin kabul ettirilmesiyle kalıcı bir barışın temelleri atılmıştır. Uluslararası ortamdaki bu olgu (yumuşama) bugün dünya ve devrimci hareketinin, emperyalizmin provokasyon silahını etkisizleştirerek daha da hızlı gelişmesini sağlamaktadır.

Sosyalist sistemin dünya devrimci süreci üzerindeki hızlandırıcı etkisinin diğer bir yönü, iki sistem arasındaki nitel farklılığın karşı-piçimleşmesi, kapitalist ülkelerdeki sınıf mücadelesinin hedeflerini belirlemesi ve

genel demokratik hareketi sınırlı reform taleplerini aşmaya zorlamasıdır. Kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı partilerinin, sosyalizmin barışlarını emeki kitlelere yaymaları ve onun deneylerini özümlemeleri bu olguyla tamamlanmaktadır.

Sosyalist sistemin ulusal kurtuluş hareketleri üzerindeki olumlu etkisi de, aynı şekilde çok yönlü olarak işlemektedir. II. Dünya Savaşından bu yana 80'ın üzerinde Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkesi siyasal bağımsızlıklarını kazanmışlardır. Sosyalizmin emperyalizmi bir sistem olarak geriletmesi, sömürülen halkların emperyalizme karşı zaferini bugün daha da kolaylaştırmaktadır. Öte yandan, ulusal kurtuluş hareketleri karması bir sınıf yapısına sahiptir. Proleter olmayan sınıf ve tabakaların çoğunlukla yer aldığı bu süreçte tarafları bir anti - emperyalist çitgede gelişmesi ve sosyalizme doğru ilerlemesi ise, sosyalizmin dünyadaki başarısını «örnek olma» etkisi ve onun üretici güçleri geliştirme desteği altında çok geniş imkanlara sahip olmaktadır. Emperyalizmin yalnız tebditini giderek etkisizleştirilmesi, yalnız sosyalist sistemin güvenliğinin sağlanmasında, emperyalizmi bir bütün olarak silaha basırmada hale getirmektedir. Ulusal kurtuluş mücadelesine veren halkların sosyalist sistemle kurdukları dayanışma, başarılarını vurgulayıcı şartı haline gelmektedir.

Ancak, emperyalizmin sosyalizm karşısındaki bir çok meviyi kapıtararak gerilemesi, emperyalizmin, endinde sendama sosyalist ülkeler üzerindeki hakimiyet kurma isteğini ortadan kaldırmamıştır. Sosyalizmi bir varuşa işçi sınıfı politikasının yerini, simdi, sosyalist sistemle öncece derece zayıflama politikası almaktadır. Bu politika, sosyalist ülkeler arasında da ayrışarak varılmış, gelişen demokratik hareketleri sosyalizmden kopararak kendi güdümlerine sokma, ve ulusal kurtuluş hareketlerini sosyalist sisteme yabancılaştırma taktiklerini içermektedir. Bu gerekçeler, anti - emperyalist güçlerin dünya çapında dayanışması zorunluluğunu daha da artırmaktadır.

LÜBNAN'DAKİ GELİŞMELER

Filistin halkının otuz yıla yakın bir zamandır çektiği çileye bir soru verilmelidir. Lübnan'da Filistin'lilere karşı girişilen imha hareketi, putlakta sürdürülmektedir. Hiç bir politiy ve askeri güç dengesi hesabı Lübnan'da Filistin'ilerin Falanjist'ler ve Suriye tarafından, veya diğer herhangi bir dış müdahale ile, ezilmesini, yok edilmesini mesru göstermez. Lübnan'lı tarafları bir masa oturur sorunlarını müzakere yolu ile hallette yoluna girmeleri sağlanmalıdır. Ş zamana kadar da Filistin'liere politik, askeri, ekonomik, tıbbi tüm yardımlar sağlanmalıdır.

«Solu müslümanlar» ile «Sağcı Hristiyanlar» diye nitelenen topluluk arasında başlayan iç savaş bir süre «solcu müslümanlar» arası savaşa dönüştükten sonra simdi yeniden Müslümanlarla Hristiyanların çatışması haline almış bulunuyor. Ama bu dönüş, savaşın ilk evresine dönüş değildir. Simdi gitmiş daha açık biçimde ortaya çıkmaktadır ki, silahlı, kenli iş mücadelenin asıl hedefi, veya birinci hedefi Filistin'lilerdir. Filistin'li göçmen kampları ve FKÖ'nün askeri, politik örgütü ve gücü.

Lübnan'da bir Müslüman - Hristiyan sorunu vardır. Her iki toplulukta da sınıf ayrımları olmakla birlikte, Müslümanlar, bütünüyle, Hristiyanların bütününe kıyasla ekonomik açıdan düşük düzeyde ve politik açıdan daha «mağdur» durumdadırlar. Bunun için de Müslüman Hristiyanlara ağırlık tanyan politik sistemin değişmesini talep ederek istemektedirler, hele farklı nüfus artışıyla dolayısıyla Müslümanlar sayıca daha üstün duruma geldiklerine göre. Bölgedeki güç ilişkileri ve dengeleme çabaları arasında Lübnan'ın bütünlüğünü korumak sorunu da vardır. Kısacası, Lübnan sorunu çok yönlü ve karmaşık bir sorundur. Ama bütün bu çok yönlülük ve karmaşıklıkla rağmen, ilk aşğda «Filistin'li sorunu» ağır basar görünmektedir. Savaşın başlamasında bu sorun vardır (ilk çatışmalar Filistin'lilerin taşıyan bir oböbe Falanjist'lerin saldırısına başlamıştır); savası asıl veya ilk hedefi de budur.

Geçmiş yıllardaki olaylara dönüp bakıldığında, şöyle bir sonuca varılmamış yanlı olmayacağı kanısı doğmaktadır. Arap devletleri - «İlerici»leri dahil - zaman zaman İsrail ile savaşa tutuşma zorunluluğuna bir son vermek istemektedirler. Bu savaşlar bu ülkelere her bakımdan çok pahalya mal olmuştur, tüm kaynakların kendi sorunlarına, kalkınmalarına yönelmelerini engellemektedir. Bu nedenle Arap ülkeleri Filistin sorunu şöyle veya böyle bir sonuca bağlamaya çalışmışlardır. Arap ülkeleri İsrail'in bir devlet olarak kabul edilmesini, Filistin'in daha küçük bir toprak parçası üzerindeki ulusal devlet oluşumlarının ardından, FKÖ ise buna razı değildir; İsrail'i tam anlamıyla ve eski Filistin topraklarına tümüyle kavuşturarak bir devlet oluşturma tezinde ne derece dâhil verdikleri gücü verecekleri açık değildir. Arap ülkeleri Filistin Kurtuluş Örgütünü, askeri gücünü ve göçmen kampları kendi isteklerinin gerçekleştirilmesini engel olarak görmekteydiler. Zaman zaman yeratan savaslardan ayrı olarak Filistin'li göçmen kamplarını ve kurtuluş örgütlerini barındıran Arap ülkeleri, İsrail'ilerin baskınlarına, saldırılarına uğramaktadırlar. Ama Arap ülkeleri asıl rahatsız eden husus Filistin Kurtuluş Hareketinin ileric, devrimci niteliğidir. Bu hareketin politik düzeyi yalnızca tutucu monarşi ve emirliklerin değil,

anti - emperyalist ve ileric diye tanınan Arap ülkeleri yönetimlerini de çok ilericindedir. Devrimci, demokratik bir Filistin devletinin kurulması onların hedefini kendi iç rejimlerine yapacak çükler açılarından rahatsız etmektedir. Onun için Arap ülkeleri Filistin davasını bir ölçüde desteklemekle beraber Filistin Kurtuluş Hareketine gönüllend ve tam sahip çıkmamaktadırlar. FKÖ'nün işçilikleri ve politik çizgisinin tam açıklığa ve somutluğa kavuşması olması da ona karşı ikircikli bir tavır alınmasına yardımcı olmaktadır.

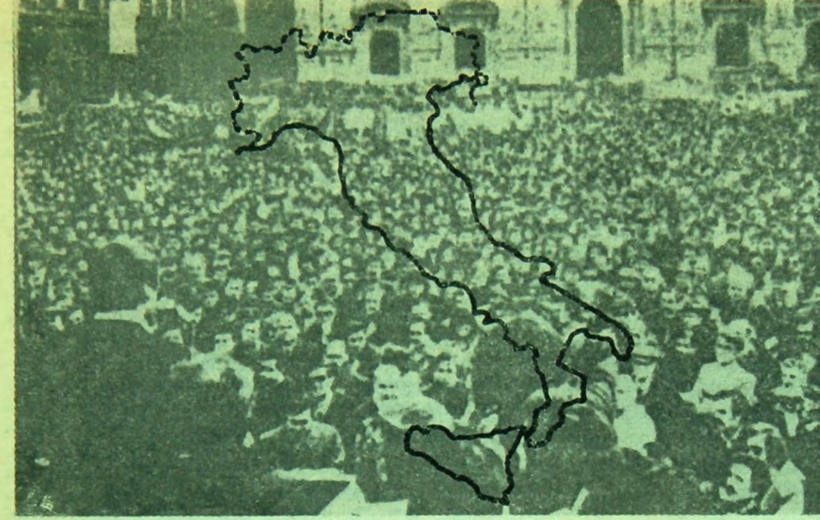
Ürdün, 1970 Kanlı Eylül olaylarından sonra kendisini bu «dert» den büyük ölçüde kurtardı; topraklarında «Filistin'liler» diye bir sorun kalmadı; 1973 savaşında da yabancı kendisine şıratmadan atlatıldı. Misir, İsrail ile yaptığı Sina Ara Anlaşması ve ABD'ye yaklaşmasıyla «İşleri yoluna koymaya» baktı. Filistin'ilerin ve FKÖ'nün başlıca düşmanları ve İsrail'in sürekli baskınlarına uğrayan ülke olarak Suriye Lübnan kaldı. O da, iş savaşı başlatarak hem Filistin'iler sorununun, hem de rejim değişikliği isteyen Lübnan'lı Müslümanların sorununu bir kalemde ortadan kaldırmak yolunu seçti, ama başaramadı. Durum Suriye'ye «umut kaptısı» açtı. Suriye'nin FKÖ'nün başına Ararat yerine El Saika komutanı Muhsin'i getirmek istediği öteden beri söyleniyordu. El Saika Suriye'ye bağlıydı ve FKÖ komutanlığına da böyle bir değişiklikli Filistin'li askeri güçlerin Suriye'nin kontrolüne altına girmesi demek olacaktı. Simdi Lübnan'ın bütünlüğünü korumak ve iç barışını sağlamak gerekçesiyle oradaki iş savaşı müdahale edecek, Filistin'lileri tepeleyecek, böylece İsrail ve ABD ile de arayı düzeltip Golan tepeleri sorununa «serafi» bir çözüm arayabilecekti. Bu arada «hizmetine karışık» Lübnan'dan bir parçayı da işgalinde tutabilirdi, hele «İlhak» edilebilecek ötedenberi Lübnan üzerindeki iddia pödelemekle olduğu «hak» ki da kısmen olsun edilmiş olacaktı.

Lübnan'lı Falanjist'ler, İsrail ve ABD Suriye müdahalesinin açığına veya sessizce onayladılar. Sovyetler Birliği Lübnan'ın bütünlüğünü ve bağımsızlığını korumasında, iş barışın sağlanmasında yanadı. Emperyalizmin, ülkeyi bütünüyle Hristiyan bölümünü Batı kapitalizminin Orta Doğu'ya açılan ikinci kapısı olarak elde tutma yoluna gideceğinden kayınlıydı. «İlerici», «Solu» Suriye'nin ülke bütünlüğü ve iç barış koşullarlarıyla giriştiği müdahalesine karşı çıkmadığı da bu konuda ikircikliydi. Suriye müdahalesinin enden civvili zamanında Köşigün bu ülkeyi ziyaret etmiş, sorunu en yetkililerle karşı karşıya görüşmek gereğini duydum. Daha sonra Tass Adası «Lübnan'ın dış müdahalenin her türlüüne karşı olduklarını belirten bir bildiri» yayınladı.

Suriye'nin askeri müdahalesini Lübnan'lı Hristiyanların ve Falanjist'lerin olumlu karşılaması ve müdahalenin doğrudan Filistin askeri güçlerine, göçmen kamplarına ve liman kentlerine bombalamaya yönelmesi diğer Arap ülkelerine «bir şeyler yapın» gereğini duyurdu. Arap Birliği Konferansı üç hafta önce toplandı, kararlar aldı. Lübnan'ın Arap Barış Gücü gönderilmesi, Suriye askerlerini çekekçili. Oysa o gündün bu güne geç bir şey değişmiş değil.

Arap ülkeleri tarafından pek bir şey yapılmış değil ama, Hristiyan güçler, Falanjist'ler yeniden savas sahnesine çıkmış durumdalar. Önce bunlar Arap Barış Gücü gönderilmesini karşı çıktılar, Suriye'nin müdahalesini yeledikleri. Ama Suriye Arap Birliği Konferansı kararlarına aşktan karşı çıkmadığı ve müdahalesinde başarılı olmuş da değildi. Anayasasını değiştirilmesine ve yeni devlet başkanı seçilmesine rağmen başkanlık makamını bırakmayan Süleyman Franjiye ve Hristiyan askeri güçleri kolları savayı Suriye'nin beceremediği işçilerine aldılar; Lübnan'ın Falanjist'leri Filistin'lilere karşı şiddetli saldırılarında Suriye askeri birliklerinin ontara yardımcı oldukları basında çıkan haberler arasındadır. Müslüman Araplar birbirleriyle savasıkların sürede Hristiyan güçler işi hazırladığını görünüyorlar. Arap Birliği yeniden toplanıp yeni kararlar aldı. Tam bu sırada Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulunda, Filistin'ilerin bağımsız devlet kurma, anayurt topraklarına dönme ve kendi kaderlerini tayin etme haklarına ilişkin karar tasarısını ABD'ce veto edilmesi anlaşıldı.

Filistin halkının otuz yıla yakın bir zamandır çektiği çileye bir sorun verilmelidir. Lübnan'da Filistin'lilere karşı girişilen imha hareketi mutlak sürdürülmektedir. Hiç bir politiy ve askeri güç dengesi hesabı Lübnan'da Filistin'ilerin Falanjist'ler ve Suriye tarafından, veya diğer herhangi bir dış müdahale ile, ezilmesini, yok edilmesini mesru göstermez. Lübnan'lı tarafları bir masa oturur sorunlarını müzakere yolu ile hallette yoluna girmeleri sağlanmalıdır. O zamana kadar da Filistin'lilere politik, askeri, ekonomik, tıbbi tüm yardımlar sağlanmalıdır.

İtalyan ve Fransız partilerinin tutum ve politikalarını değerlendirirken gözden asla kaçırılmaması gereken nokta onların karşılaştıkları bu nesnel ve öznel somut durum ve sorunlardır. Her iki ülkede bu gün karşılaşılan en büyük ve acil tehlike faşizmdir. Kapitalizmin gittikçe derinleşen genel ve yerel bunalımları; işsizliğin ve enflasyonun kapitalizmin şimdikiye dek bildiği ve uyguladığı yöntemlerle artık önlenmemesi; Öte yandan da işçi ve emekçi kitlelerin gittikçe yükselen mücadele yetenekleri tekelci büyük burjuvazinin faşizme yönelmesi olasılığını ortaya çıkarıyor. Güncel ivedi görev bu olasılığın gerçekleşmesini önlemektir. Bunun için de büyük burjuvaziye, tekelere karşı tüm toplumsal güçleri harekete geçirip bu küçük ama güçlü azınlığı kuşatmak, tecrit etmek, etkisizleştirmek gerekmektedir.

Mevcut durumdan hoşnutsuzluk, tekelere karşı direniş yaygın ve ekonomik, sosyal haklar, demokratik özgürlükler için mücadele tırmanışta olmakla beraber, bir «ihtilal durumu» yoktur. Toplumun sınıfsal yapısındaki konumları sallantılı, kaygan olan sayıca kalabalık orta sınıf ve tabakalar politik iktidar terazisinin hangi kefesinin ağır basacağını belirlemede önemli bir faktör; yukarıda sözünü ettiğimiz kuşatma ve tecrit etme işleminde işçi sınıfının kendi tarafına çekmek zorunda olduğu toplumsal bir güçtür. Bu kitlelerin politik bilinç düzeyi düşük; zayıf olur olsa da burjuva ideolojisinin ve külsenli etkisi gücünü hala koruyor.

İKP'nin Hıristiyan demokratlarla «tarihi uzlaşma» ya varma girişiminin ve şimdi de faşist Sosyal Hareket Partisi içindeki tüm partilerin koalisyonu önerisinin altında bu sosyal - politik gerçekler yatıyor. Fransa'da durum ve sorun temelde aynı olmakla beraber aldığı biçim de biraz değişik. Fransa'da bir Hıristiyan Demokrat Parti ve onun «ürüklediği kitle olgusu yok, İtalya'da sosyalist partinin küçülme ve daha da küçülme olmasına karşılık Fransa'da sosyalist parti büyük ve büyümekte; orta sınıf ve tabakaların bir kısmını kendine çekebilmektedir. Bilindiği üzere, son başkanlık seçimlerinde sol kanat yüzde birde az bir oy farkıyla başkanlığı kaybetti. Komünist ve sosyalist partilerin radikal partilerle birlikte oluşturdukları ortak program orta sınıf ve tabakalara yönelik reform ve tedbirler önerileriyle bu kitleden daha da büyük kesimleri sola çekmeyi amaçlamaktadır.

Her iki ülkede de sorun tekelci büyük burjuvaziye kuşatmak, politik bakımdan tecrit etmek ve etkisizleştirmektedir. Başarıldığı zaman ve takdirde, iktidar barış yoldan ve seçimlerle alınabilecektir. Buna başaran işçi sınıfı ve emekçi kitleler, bu başarıya mücadele ve süreci içinde kendileştiren değişimler, daha bilinçli ve bilgili, daha yetenekli, sosyalizme daha yakın ve kararlı bir nitelik kazanacaklardır. Toplumsal güçlerindeki bu gelişme ile birlikte köklü yapısal dönüşümler yapmak ve toplumun sosyalizme yönelmek mümkün olacaktır. Fransız ve İtalyan komünist partilerinin verili somut şartlarda benimsedikleri strateji budur.

İTALYAN SEÇİMLERİ

İtalyan seçimleri son günlerde en dikkatle izlenen, üzerinde en çok tartışılan olayların başında yer aldı haklı olarak.

İtalyan seçimlerinin o ülkenin sınırlarını aşan, Avrupa ve Dünya ölçüsünde iki anlamı ve önemi vardı. Birincisi, İtalya'nın sosyalizmi hedef alan işçi sınıfı partisi - İtalyan Komünist partisi - barışçıl yoldan ve seçimlerle iktidarın eşğine geliyordu, tek başına değilse bile iktidarın etkin ortağı olarak. Seçimler sonuçlanmış olmasına rağmen iktidar sorunu çözümlenmiş değil. İ.K.P. si iktidara ortak olduğu takdirde, Sosyalizmi hedef alan tüm dünya işçi sınıfı partileri için ders alınacak yeni deneyimler, kazanımlar, bilgiler elde edilecektir. İtalya'daki durum daha önceli Şili deneyine benzetilemez. Orada Allen de tek bir partinin değil, kendi içinde pek de anlaşmış ve uyumlu olmayan bir Halk Cephesinin adayı olarak başkanlığa gelmişti. Başkanlığı da oy çoğunluğunu kazanarak elde etmiş değildi; Şili yasasına göre, er çok oy (Yüzde 50'nin bir hayli aşagısında bir oy) almış olarak Şili Parlamentosuna epey tartışma ve tereddütlerden sonra başkanlığa getirilmişti. Parlemononun kendisinde ise cephe partileri çoğunluğu değil, azınlıktaydı. Kıscaca Allen de oy çoğunluğunu alamamış bir başkan olarak kendisine muhalif bir parlamento ile iş yapmak durumundaydı. Ayrıca, Emperyalizme bağımlı geri bir kapitalizm olarak Şili'nin sosyo - ekonomik durumu başkanlıkta.

İtalya diğer batılı kapitalist ülkelere kıyasla görece olarak daha geri olmakla beraber, yine de diğerleri gibi gelişmiş emperyalist - kapitalist ülkeler safındadır. İKP iktidar kademesine geldiğinde bir koalisyonun etkin politik gücü olacak ve koalisyonun parlamentoda çoğunluğa sahip bulunacaktır. Ko-

alisyonun etkin ortağı olarak işçi sınıfının örgütlü, disiplinli, bilinçli, gücüne ve diğer emekçi kitlelerin desteğine dayanacaktır. Gücü, parlamentodaki sandalye sayısından ibaret olmayacak, parlamento gücü toplumsal gücünden kaynaklanacaktır.

İtalyan seçim sonuçlarının ikinci anlamı ve önemi İKP iktidarı paylaştığı takdirde, bunun Avrupa ve giderek dünya güçler dengesi üzerinde sosyalizmden yana etkileri olacaktır. Avrupanın güneyinde Portekiz, İspanya, Fransa, İtalya, Yunanistan ve Türkiye'de değişik ölçülerde sola kayış süreci daha belirginleşmiş olacaktır. İtalya'daki iktidar değişimini 1978 genel seçimlerinde Fransa izlerse Avrupa'daki sosyal - politik güç dengesi kesin olacak değişecektir. Tüm Avrupa sosyalizm yoluna kaçınılma ve geri dönülmez biçimde yönelmiş olacaktır.

Avrupa, dünyanın gidişini de belirleyen kitadır. Kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinde olan ve kapitalist - sosyalist sistemler arası mücadelede sosyalizmin gittikçe ağır bastığı dünyamızda sosyalizmin bu ağır basışı çok daha açık seçik ve güçlü biçimde ortaya çıkaracaktır. Tüm ülkelerde işçi sınıfı hareketleri, demokratik, ilerici, sosyalist mücadeleler, ulusal ve toplumsal kuruluş savışları güçleniş hızlanacaktır.

Bu noktada, Avrupa ve dünyada güçler dengesinin sosyalizm lehine büyük ölçüde değişebileceği noktasında, AİD'ın aldığı ve aldığı tavır, durumun değerlendirilmesinde ayrı bir unsur olarak öne çıkmaktadır. «Detant» ı tehlikeye düşürmemek, soğuk savaş - belki de sıcak? - yol açmamak, ama aynı zamanda emperyalist kampın başı ABD'nin iç politik duruma müdahalesini önleyebilmek düşünceleri İtalyan ve Fransız Komünist par-